

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

Den 9. juni 2010

FVM 775

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010

1. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs MON88017xMON810 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer
- Vedtagelse
KOM (2010) 277

Side 3

2. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs 1507x59122 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer
- Vedtagelse
KOM (2010) 276

Side 10

3. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs 1507x59122xNK603 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer
- Vedtagelse
KOM (2010) 275

Side 15

4. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs MON89034xNK603 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer
- Vedtagelse
KOM (2010) 299

Side 19

5. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs Bt11xGA21 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer
- *Vedtagelse*
KOM (2010) 294
Side 26

6. Forslag til Rådets afgørelse om forlængelse af eksisterende tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs Bt11 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer
- *Vedtagelse*
KOM (2010) 298
Side 33

7. Kommissionens grøn bog om reformen af den fælles fiskeripolitik
- *Drøftelse*
KOM (2009) 163
Side 39

8. Meddelelse fra Kommissionen – høring om fiskerimuligheder for 2011
- *Drøftelse*
KOM (2010) 241
Side 48

9. Kvartalsrapport fra Kommissionen om markedet for mejeriprodukter
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 54

10. Forenkling af den fælles landbrugspolitik
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 58

11. Den europæiske landbrugs- og fødevarerektorens internationale konkurrenceevne
- *Rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 60

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 29. juni 2010

1. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs MON88017xMON810 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer KOM (2010) 277

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs MON88017xMON810 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs MON88017xMON810, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs MON88017xMON810 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majs sorter MON88017 og MON810. Ved krydsning af de to majs sorter er der opnået resistens over for både glyphosat og visse billelarver. De enkelte genmodificerede majs som indgår i krydsningen er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs MON88017xMON810 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MON88017xMON810 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af MON88017xMON810-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 277 af 1. juni 2010 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MON88017xMON810 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 2. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere efter forskriftskomiteproceduren været sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFAH) den 9.-10. februar 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I november 2005 indsendte Monsanto Europe S.A. en ansøgning om godkendelse af majs MON88017xMON810 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs MON88017xMON810 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter MON88017 og MON810. De enkelte genmodificerede majs som indgår i krydsningen er hver for sig vurderet tidligere. MON88017 majs er tilføjet de to nye gener *cry3Bb1* og *cp4 epsps*, som gør majsen resistent over for visse billelarver og ukrudtsmidler med glyphosat som aktivt stof. MON810 har fået indsat genet *cryIAb*, som gør majsen modstandsdygtig over for visse andre billelarver. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både glyphosat og visse billelarver. Majs MON88017 og MON810 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs MON88017xMON810 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MON88017xMON810 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Tilladelsen vil omfatte majsplanter fra MON88017xMON810 samt krydsninger af MON88017xMON810 med konventionelle ikke-genmodificerede majsplanter. Ansøgningen omfatter ikke dyrkning af majs i EU.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs MON88017xMON810 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majsen, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MON88017xMON810. Ifølge Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) udtalelse kan majsplanterne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majsplanter, det vil sige både som hele planter og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af majsen i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte MON88017xMON810 samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MON88017xMON810 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs-kerner af MON88017xMON810. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs MON88017xMON810 konkluderer den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 21. juli 2009, at majs er lige så sikker at anvende som konventionelle majs. Der er ifølge den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) ikke noget, der tyder på, at majs MON88017xMON810 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Fødevarerinstitutionen ved DTU har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutionen har konkluderet, at majs ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder, og at den ernæringsmæssigt set er ækvivalent med ikke-genmodificeret majs. Undersøgelser af de dannede proteiner tyder ikke på, at disse er sundhedsmæssigt problematiske.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautori-

tets (EFSA) udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet ved DTU og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs MON88017xMON810, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevareudvalg, og der er indkommet følgende bemærkninger:

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, idet der ikke er fremsendt dokumentation for restkoncentrationer af glyfosat i majs efter høst, samt foretaget en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker og dyr. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

DI Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Sagen har tidligere været i høring via høringsportalen, og der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin udtalelse på den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse.

Landbrug & Fødevarer opfordrer på det kraftigste Danmark til at stemme for godkendelsen, idet der henvises til, at den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majs ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet, samt at der vil være meget store samfundsøkonomiske konsekvenser af en yderligere forsinkelse i godkendelsen på grund af den gældende 0-tolerance for ikke endeligt godkendte GMO'er. Organisationen henviser til, at Europa ikke kun afskæres fra det globale marked for majs og majsprodukter ved en manglende godkendelse, men at der også er en påvirkning af soja-importen, idet der kan forekomme spor af ikke-godkendt GM-majs i sojaprodukter.

Biodynamiske Forbrugersammenslutning opfordrer til, at Danmark stemmer imod forslaget. Foreningen nævner blandt andet, at genmodificerede majs i forsøg med billeddannende metoder har vist sig at adskille sig fra tilsvarende "rigtige" naturlige majs. Forsøgene viser ifølge foreningen, at genmodificerede majs har mindre livskraft. Desuden henvises til et forsøg, som ifølge foreningen viste, at GMO-roer har en ringere kvalitet end tilsvarende ikke GMO-roer. Ifølge foreningen har en bonde i Tyskland oplevet, at hans køer døde, hvilket efter bondens opfattelse skyldtes, at køerne var fodret med GMO-majs.

Greenpeace opfordrer til, at der ikke godkendes flere GMO'er på baggrund af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) indstillinger, idet organisationen ikke mener, at den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurderinger er gode nok. Greenpeace mener ikke, at det er tilstrækkeligt at basere beslutninger om godkendelse udelukkende på den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse om sikkerheden, hvilket ifølge organisationen er tilfældet i øjeblikket. Greenpeace nævner en række konkrete argumenter imod GMO-afgrøder, for eksempel at forbruget af pesticider er steget som følge af indførelsen af Roundup-resistente GMO i USA. Desuden nævnes, at GMO-afgrøder ifølge resultater fra USA ikke giver øgede høstudbytter. GMO-teknologien regnes af Greenpeace for en forældet teknologi, der ikke har indfriet forventningerne.

Noah protesterer mod tilladelsen og ibrugtagningen af majs. Noah ønsker, at majs underkastes langtidsfodringsforsøg, som kan sikre ernæringsværdien for både mennesker og dyr, inden der gives tilladelse. Forsøgene skal foretages af uvildige forskere og resultaterne gøres offentligt tilgængelige. Alle produkter, der indeholder eller er fodret med GMO-afgrøder skal mærkes med GMO. Glyphosat skal udfases og produkter der har et restindhold af dette herbicid, underkastes yderligere toksikologiske undersøgelser.

Grøn Hverdag svarer, at de under ingen omstændigheder kan godkende tilladelsen af majs. Dette skyldes blandt andet, at tilladelsen til at krydse majs med konventionelle majs ifølge foreningen vil betyde, at det er slut med konventionelle majs linjer. Desuden er foreningen bekymret for spredning af pollen til økologiske og konventionelle afgrøder. Der er ikke sikkerhed for, at GMO'erne er sunde, idet der er kommet rapporter frem om skader på dyr. Der kan være rester af sprøjtemidler i majs. Grøn Hverdag ønsker, at landbrug drives uden giftsprøjtning. Grøn Hverdag mener, at EU påtvinger sin befolkning GMO afgrøder mod befolkningens vilje. Det bør være producenten, som ved hjælp af uvildige instanser skal bevise, at produktet er ufarligt. Det vil kræve grundigere undersøgelser end det er tilfældet i øjeblikket. Der er fare for uønskede effekter i generne samt eksempler på, at GMO'er har haft sundhedsskadelige effekter.

Landsorganisationen NaturSundhedsrådet protesterer mod ibrugtagningen af majs, idet det ikke er tilstrækkeligt bevist, at den ikke er sundhedsskadelig. Organisationen opfordrer til, at majs underkastes massive længerevarende undersøgelser. At majs undersøges af uvildige forskere uden forbindelse til lovgivere eller producenter. At alle forskningsresultater gøres almindeligt tilgængelige, og at alle GMO-afgrøder og fødevarer mærkes, ligegyldigt om de er beregnet til dyr eller mennesker, og ligegyldigt om de ligner moderplanten eller ej.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs MON88017xMON810 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. I forlængelse heraf skal ansøgningen om godkendelse af majs MON88017xMON810 også ses i lyset af, at stigninger i foderpriserne i EU vil have negative konsekvenser for husdyrproduktionen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere

genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes fuldt ud inden for EU's eksisterende lovgivninger. Regeringen kan således støtte forslaget.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning og fødevarer-/foderbrug af MON88017xMON810-majs i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme MON88017xMON810-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af MON88017xMON810-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevarerinstitutionen, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevarerinstitutionen ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. I forsøget med roer, hvor de genmodificerede roer rådnede før forsøget var afsluttet, skyldes forrådnelsen forkert opbevaring af de genmodificerede roer og ikke det faktum, at de var genmodificerede. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistredes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevarerinstitutionen er således ikke enig i kritikken fra Greenpeace af den risikovurdering, som Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er institutionens vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige, for at vurdere majsplanterne. Institutionen er enig i den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at majsplanter kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majsplanter.

Med hensyn til bemærkningen fra Greenpeace om, at godkendelser af GMO'er udelukkende baseres på den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) risikovurdering, kan det oplyses, at dette ikke er tilfældet. Ifølge GMO-forordningen må GMO'er til fødevarer- og foderbrug ikke have negative virkninger på menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet, ikke vildlede forbrugeren og ikke afvige fra de fødevarer eller det foder, de er bestemt til at erstatte i et sådant omfang, at de ved normal indtagelse vil være ernæringsmæssigt ufordelagtige for forbrugeren. Ved godkendelsen af GMO'er tager medlemslandene og Kommissionen hensyn til alle disse forhold. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) udtalelse vedrørende sikkerheden er et vigtigt element i denne vurdering, men ikke det eneste.

Greenpeace nævner en række konkrete argumenter for, at genmodificerede afgrøder ikke har bedre egenskaber end konventionelle afgrøder med hensyn til for eksempel udbytte og anvendelse af

sprøjtemidler. Plantedirektoratet og Fødevarestyrelsen vurderer ikke, at sådanne generelle udsagn har relevans i forhold til den aktuelle godkendelsessag. Vurderingen af GMO'ers generelle nytteværdi er meget vanskelig at foretage, hvilket blandt andet fremgår af Fødevareministeriets Viden-syntese om GMO. Der er ikke i de nuværende GMO-regler fastsat noget krav til GMO'ens nytteværdi for eksempel i forhold til ændret udbytte eller anvendelse af sprøjtemidler.

De toksiner, som MON88017xMON810-majsen producerer, er kun giftige over for en snæver gruppe af insektlarver. Undersøgelser af eventuelle giftvirkninger over for ikke-målinsekter har ikke kunnet påvise nogen effekt på disse. Desuden nedbrydes toksinerne hurtigt i jorden, hvilket gør det usandsynligt, at de ophober sig og forbliver i jorden.

Med hensyn til bemærkningen fra Noah om, at der bør kræves langtidsovervågningsforsøg med dyr, formodes det, at der hermed menes flergenerationsforsøg med dyr. Spørgsmålet om behov for sådanne forsøg har været drøftet i den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) og blandt danske eksperter. Flergenerationsforsøg med dyr er ikke en fast del af den risikovurdering, der udføres ved GMO-godkendelser, men den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) kan kræve sådanne forsøg, hvis det vurderes nødvendigt. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) og danske eksperter finder ikke, at der generelt er behov for sådanne forsøg medmindre, der er særlige forhold ved GMO'en – for eksempel at den indeholder betænkelige stoffer, som gør den anderledes end almindelige afgrøder. Dette afgøres fra sag til sag ud fra de sammenlignende undersøgelser af GMO'en med ikke-GMO planter. Eksperterne har ikke fundet behov for sådanne undersøgelser med hensyn til majs MON88017xMON810.

Med hensyn til bemærkningerne fra Grøn Hverdag og Landsorganisationen NaturSundhedsrådet kan det oplyses, at de forhold, der nævnes vedrørende sikkerheden for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet, netop bliver tjekket i forbindelse med vurderingen af GMO-ansøgninger. Ifølge GMO-forordningen er det ansøger, der skal fremskaffe de nødvendige oplysninger om sikkerheden af GMO'er til fødevarer- og foderbrug. Der er ikke krav i lovgivningen om, hvilke forskere, der skal udføre forsøgene.

Fødevarer og foder, der indeholder eller er fremstillet af en GMO skal være mærket med oplysning herom til forbrugeren eller landmanden, så der er mulighed for at fravælge denne type produkter, hvis man ikke ønsker dem. Fødevarer fra dyr, der har fået GMO-foder skal ikke være mærket med GMO.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt MON88017xMON810-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyrsundhed den 9.-10. februar 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlems-

landenes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnå kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs 1507x59122 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

KOM (2010) 276

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs 1507x59122 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevarere ingredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs 1507x59122, samt anvendelse af majsen til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs 59122x1507 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter 59122 og 1507. Ved krydsning af de to majssorter kombineres egenskaberne resistens over for visse billelarver samt resistens over for glufosinat-holdige ukrudtsmidler i krydsningen. De enkelte gensplejsede majs som indgår i krydsningen er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs 59122x1507 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs 59122x1507 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af 1507x59122-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 276 af 1. juni 2010 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs 1507x59122 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 2. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere efter forskriftskomiteéproceduren været sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 9.-10. februar 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har

nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I maj 2005 indsendte Dow AgroSciences Europe en ansøgning om godkendelse af majs 1507x59122 til fødevare- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs 59122x1507 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter 59122 og 1507. Majs 59122 er tilført de tre gener cry34Ab1, cry35Ab1 og pat. Majs 1507 har fået indsat generne cry1F og pat. Begge majstyper er som følge af de nye gener resistente over for visse billelarver og glufosinat-holdige ukrudtsmidler. Ved krydsning af de to majssorter er egenskaberne kombineret. Både majs 59122 og majs 1507 er allerede godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs 59122x1507 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs 59122x1507 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Tilladelsen vil omfatte majs-kerner fra 1507x59122 samt krydsninger af 1507x59122 med konventionelle ikke-genmodificerede majs-linjer. Ansøgningen omfatter ikke dyrkning af majs i EU.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs 1507x59122 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs 1507x59122. Ifølge Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse kan majs-kernerne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevare- og foderbrug på samme måde som konventionelle majs-kerner, det vil sige både som hele kerner og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af majs i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte 1507x59122 samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs 1507x59122 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs-kerner af 1507x59122. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs 1507x59122 konkluderer den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 6. maj 2009, at majs er lige så sikker at anvende som konventionelle majs. Der er ifølge den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) ikke noget, der tyder på, at majs 1507x59122 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Fødevarerinstitutionen ved DTU har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutionen har konkluderet, at majs ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder, og at den ernæringsmæssigt set er ækvivalent med ikke-genmodificeret majs. Undersøgelser af de dannede proteiner tyder ikke på, at disse er sundhedsmæssigt problematiske.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevarerinstitutionen

ved DTU og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser ved import af majs 1507x59122, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevarerudvalg, og der er indkommet følgende bemærkninger:

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, idet der ikke er fremsendt dokumentation for restkoncentrationer af glyfosat i majs efter høst, samt foretaget en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker og dyr. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

DI Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget.

Sagen har tidligere været i høring via høringsportalen, og der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin udtalelse på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse.

Biodynamiske Forbrugersammenslutning opfordrer til, at Danmark stemmer imod forslaget. Foreningen er ikke enig i den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurdering af, at den genmodificerede majs er lige så sikker at spise som ikke-genmodificeret majs. Dyreforsøg har ifølge foreningen igen og igen vist, at GMO-foder har negative virkninger på dyrenes organer. Desuden anføres det, at det er naturvidenskabeligt bevist ved billeddannende metoder, at der er forskel på GMO-planter og andre planter. Foreningen mener, at genmodificerede madvarer er af ringe kvalitet og at det er en af grundene til, at mange amerikanere er så umanerligt tykke og fede.

Økologisk Landsforening og Foreningen for Biodynamisk Jordbrug har afgivet enslydende høringssvar, hvori de opfordrer til at stemme imod forslaget. En godkendelse vil ifølge de to foreninger bidrage til at øge risikoen for forurening af såvel økologiske, biodynamiske som konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer. Erfaringer fra mange lande viser ifølge foreningerne, at en effektiv adskillelse af GMO og ikke-GMO i længden ikke er mulig. Foreningerne mener ikke, at et firmas ønske om tilladelse til markedsføring af dets GMO-produkt står i et rimeligt forhold til de risici, der kan være for mennesker og dyr.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs 1507x59122 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. I forlængelse heraf skal ansøgningen om godkendelse af majs 1507x59122 også ses i lyset af, at stigende foderpriser i EU vil have negative konsekvenser for husdyrproduktionen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes fuldt ud inden for EU's eksisterende lovgivninger. Regeringen kan således støtte forslaget.

Det bemærkes, at godkendelsen udelukkende omfatter tilladelse til import, forarbejdning og fødevarer-/foderbrug af 1507x59122-majsen i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme 1507x59122-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af 1507x59122-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning kan bemærkes, at de forskelle, der af og til ses i dyreforsøg, bliver vurderet i forhold til, om de har betydning for dyrenes sundhed. De forskelle, der har været fundet på enkelte parametre, har ligget inden for de normale værdier for den type dyr, der er anvendt i forsøget og/eller er vurderet til ikke at have nogen sundhedsmæssig betydning. DTU Fødevarerinstitutionen gør desuden opmærksom på, at en forskel ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er dårligere end de ikke-genmodificerede. Dette gælder også vedrørende de såkaldte billeddannende metoder, som ifølge DTU Fødevarerinstitutionen ikke har nogen bevist relation til sundheden af produkterne.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majsen i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt 1507x59122-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed den 9.-10. februar 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemslandenes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs 1507x59122xNK603 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer KOM (2010) 275

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2010.

Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs

1507x59122xNK603 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevarer ingredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs 1507x59122xNK603, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs 59122x1507xNK603 er fremstillet ved at krydse tre genmodificerede majs sorter 59122, 1507 og NK603. Ved krydsning af de tre majs sorter kombineres egenskaberne resistens over for visse billelarver, samt resistens over for glufosinat og glyfosat-holdige ukrudtsmidler i krydsningen. De enkelte genmodificerede majs som indgår i krydsningen er hver for sig vurderet tidligere. Majs 59122 og 1507 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen og NK603 er godkendt under novel food forordningen. Ansøger angiver, at majs 59122x1507xNK603 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs 59122x1507xNK603 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af 1507x59122xNK603-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 275 af 1. juni 2010 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs 1507x59122xNK603 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 2. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere efter forskriftskomiteéproceduren været sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 9.-10. februar 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal

ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I august 2005 indsendte Pioneer Overseas Corporation en ansøgning om godkendelse af majs 1507x59122xNK603 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs 1507x59122xNK603 er fremstillet ved at krydse tre genmodificerede majs sorter 59122, 1507 og NK603. De enkelte genmodificerede majs som indgår i krydsningen er hver for sig vurderet tidligere. 59122 er tilføjet de tre gener cry34Ab1, cry35Ab1 og pat. 1507 har fået indsat generne cry1F og pat. Både 59122 og 1507 majs er som følge af de nye gener resistente over for visse billelarver og glufosinat-holdige ukrudtsmidler. NK603 indeholder genet cp4, hvilket gør planten resistent over for ukrudtsmidler med glyfosat som aktivt stof. Ved krydsning af de tre majs sorter kombineres egenskaberne. Majs 1507 og 59122 er godkendt under GMO-forordningen og NK603 er godkendt under novel food forordningen. Ansøger angiver, at majs 1507x59122xNK603 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs 1507x59122xNK603 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Tilladelsen vil omfatte majs kerner fra 1507x59122xNK603 samt krydsninger af 1507x59122xNK603 med konventionelle ikke-genmodificerede majs linjer. Ansøgningen omfatter ikke dyrkning af majs i EU.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs 1507x59122xNK603 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs 1507x59122xNK603. Ifølge Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) udtalelse kan majs kernerne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majs kerner, det vil sige både som hele kerner og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af majs i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter, uden at dette kræver speciel god-

kendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte 1507x59122xNK603 samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejse majs.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs 1507x59122xNK603 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs-kerner af 1507x59122xNK603. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs 1507x59122xNK603 konkluderer den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 8. april 2009, at majs er lige så sikker at anvende som konventionelle majs. Der er ifølge den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) ikke noget, der tyder på, at majs 1507x59122xNK603 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Fødevarerinstitutionen ved DTU har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutionen har konkluderet, at majs ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder, og at den ernæringsmæssigt set er ækvivalent med ikke-genmodificeret majs. Undersøgelser af de dannede proteiner tyder ikke på, at disse er sundhedsmæssigt problematiske.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet ved DTU og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs 1507x59122xNK603, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevareudvalg, og der er indkommet følgende bemærkninger:

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, idet der ikke er fremsendt dokumentation for restkoncentrationer af glyfosat i majs efter høst, samt foretaget en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker og dyr. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

DI Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget.

Sagen har tidligere været i høring via høringsportalen, og der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin udtalelse på den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse.

Biodynamiske Forbrugersammenslutning opfordrer til, at Danmark stemmer imod forslaget. Foreningen er ikke enig i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurdering af, at den genmodificerede majs er lige så sikker at spise som ikke-genmodificeret majs. Dyreforsøg har ifølge foreningen igen og igen vist, at GMO-foder har negative virkninger på dyrenes organer. Desuden anføres det, at det er naturvidenskabeligt bevist ved billeddannende metoder, at der er forskel på GMO-planter og andre planter. Foreningen mener, at genmodificerede madvarer er af ringe kvalitet, og at det er en af grundene til, at mange amerikanere er så umanerligt tykke og fede.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs 1507x59122xNK603 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indven-

dinger imod godkendelsen. I forlængelse heraf skal ansøgningen om godkendelse af majs 1507x59122xNK603 også ses i lyset af, at foderpriserne i EU i de seneste år er steget betydeligt med deraf negative konsekvenser for husdyrproduktionen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes fuldt ud inden for EU's eksisterende lovgivninger. Regeringen kan således støtte forslaget.

Det bemærkes, at markedsføringsanmeldelsen omfatter tilladelse til import og forarbejdning af 1507x59122 xNK603-majs i EU, men ikke dyrkning i EU.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning kan bemærkes, at de forskelle, der af og til ses i dyreforsøg, bliver vurderet i forhold til, om de har betydning for dyrenes sundhed. De forskelle, der har været fundet på enkelte parametre, har ligget inden for de normale værdier for den type dyr, der er anvendt i forsøget og/eller er vurderet til ikke at have nogen sundhedsmæssig betydning. DTU Fødevarerinstitutionen gør desuden opmærksom på, at en forskel ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er dårligere end de ikke-genmodificerede. Dette gælder også vedrørende de såkaldte billeddannende metoder, som ifølge DTU Fødevarerinstitutionen ikke har nogen bevist relation til sundheden af produkterne.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt 1507x59122xNK603-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed den 9.-10. februar 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemslandenes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs MON89034xNK603 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer KOM (2010) 299

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2010.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs MON89034xNK603 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs MON89034xNK603, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs MON89034xNK603 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter MON89034 og NK603. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både glyphosat og visse billelarver. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs MON89034xNK603 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MON89034xNK603 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af MON89034xNK603-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2010)299 af 4. juni 2010 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om tiladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MON89034xNK603 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 7. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere efter forskriftskomiteéproceduren været sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 19. april 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I januar 2007 indsendte Monsanto Europe S.A. en ansøgning om godkendelse af majs MON89034xNK603 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs MON89034xNK603 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter MON89034 og NK603. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidlige-

re. MON89034 majs er tilført de to nye gener *cry2Ab2* og *cry1A.105*, som gør majsen resistent over for visse billelarver. NK603 har fået indsat genet *cp4 epsps*, som giver resistens overfor glyphosat. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både glyphosat og visse billelarver. Majs MON89034 og NK603 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Krydsning af to godkendte GMO-majs kræver ifølge GMO-forordningen en godkendelse af krydsningen. Ansøger angiver, at majs MON89034xNK603 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MON89034xNK603 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs MON89034xNK603 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majsen, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MON89034xNK603. Ifølge den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse kan majs kernerne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majs kerner, det vil sige både som hele kerner og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af majsen i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte MON89034xNK603 samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majsen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MON89034xNK603 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs kerner af MON89034xNK603. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs MON89034xNK603 konkluderer den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 21. juli 2009, at majs er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel majs. Det er ifølge den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) derfor usandsynligt, at majs MON89034xNK603 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

DTU Fødevareinstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet har konkluderet, at majs vurderes sundhedsmæssigt at være som andre traditionelle majs og dermed ikke medfører nye risici i forhold til traditionelle majs. Undersøgelser af de dannede proteiner tyder ikke på, at disse er sundhedsmæssigt problematiske. Ingen af de fodringsforsøg som er foretaget viser, at de genmodificerede majs skulle være ændret på anden måde, herunder sundhedsmæssigt, end forventet ud fra de indsatte gener og deres funktion.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for autoritetens udtalelse om majs, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs MON89034xNK603, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevareudvalg, og der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Sagen har tidligere været i offentlig høring via høringsportalen. Først ved en foreløbig høring i

november 2009 på basis af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og senest ved en høring om forslaget i februar 2010. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at i møde komme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at majs snarest muligt bør godkendes, idet der henvises til, at den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majs ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet, samt at der vil være meget store samfundsøkonomiske konsekvenser af en yderligere forsinkelse i godkendelsen på grund af den gældende 0-tolerance for ikke endeligt godkendte GMO'er. Organisationen henviser til, at Europa ikke kun afskæres fra det globale marked for majs og majsprodukter ved en manglende godkendelse, men at der også er en påvirkning af soja-importen, idet der kan forekomme spor af ikke-godkendt GM-majs i sojaprodukter.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle majs inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til, at billeddannende metoder, som viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Greenpeace opfordrer til, at der ikke godkendes flere GMO'er på baggrund af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) indstillinger, idet organisationen ikke mener, at den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurderinger er gode nok. Greenpeace mener ikke, at det er tilstrækkeligt at basere beslutninger om godkendelse udelukkende på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse om sikkerheden, hvilket ifølge organisationen er tilfældet i øjeblikket. Greenpeace nævner en række konkrete argumenter imod GMO-afgrøder, for eksempel at forbruget af pesticider er steget som følge af indførelsen af Roundup-resistente GMO i USA. Desuden nævnes, at GMO-afgrøder ifølge resultater fra USA ikke giver øgede høstudbytter. GMO-teknologien regnes af Greenpeace for en forældet teknologi, der ikke har indfriet forventningerne.

Noah protesterer mod tilladelsen og ibrugtagningen af majs. Noah ønsker, at majs underkastes langtidsfodringsforsøg, som kan sikre ernæringsværdien for både mennesker og dyr, inden der gives tilladelse. Forsøgene skal foretages af uvildige forskere og resultaterne gøres offentligt tilgængelige. Alle produkter, der indeholder eller er fodret med GMO-afgrøder skal mærkes med GMO. Glyphosat skal udfases og produkter, der har et restindhold af dette herbicid, underkastes yderligere toksikologiske undersøgelser. NOAH har desuden i forbindelse med den endelige høring klaget over den korte høringsfrist, samt over at materialet ikke foreligger på dansk. Organisationen opfordrer Folketinget og Regeringen til at protestere overfor EU og kræve udsættelse af beslutningen samt at kræve, at alle høringer i fremtiden gives mindst en måneds behandlingstid, og at høringsmaterialet er oversat til alle medlemslandenes sprog.

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, idet der ikke er fremsendt dokumentation for restkoncentrationer af glyfosat i majs efter høst, samt foretaget en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker og dyr. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

Grøn Hverdag svarer, at de under ingen omstændigheder kan godkende tilladelsen af majs. Dette skyldes blandt andet, at tilladelsen til at krydse majs med konventionelle majs ifølge foreningen vil betyde, at det er slut med konventionelle majslinjer. Desuden er foreningen bekymret for spredning af pollen til økologiske og konventionelle afgrøder. Der er ikke sikkerhed for, at GMO'erne er sunde, idet der er kommet rapporter frem om skader på dyr. Der kan være rester af sprøjtemidler i majs. Grøn Hverdag ønsker, at landbrug drives uden giftsprøjtning. Grøn Hverdag mener, at EU påtvinger sin befolkning GMO-afgrøder mod befolkningens vilje. Det bør være producenten, som ved hjælp af uvildige instanser skal bevise, at produktet er ufarligt. Det vil kræve grundigere undersøgelser end det er tilfældet i øjeblikket. Der er fare for uønskede effekter i generne samt eksempler på, at GMO'er har haft sundhedsskadelige effekter.

Landsorganisationen NaturSundhedsrådet protesterer mod ibrugtagningen af majs, idet det ikke er tilstrækkeligt bevist, at den ikke er sundhedsskadelig. Organisationen opfordrer til, at majs underkastes massive længerevarende undersøgelser, at majs undersøges af uvildige forskere uden forbindelse til lovgivere eller producenter, at alle forskningsresultater gøres almindeligt tilgængelige, og at alle GMO-afgrøder og fødevarer mærkes, ligegyldigt om de er beregnet til dyr eller mennesker, og ligegyldigt om de ligner moderplanten eller ej.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs MON89034xNK603 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen kan således støtte forslaget.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning og fødevarer-/foderbrug af MON89034xNK603-majs i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme MON89034xNK603-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af MON89034xNK603-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Vedrørende høringsvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevareinstituttet, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistrivedes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevareinstituttet er således ikke enig i kritikken fra Greenpeace af den risikovurdering, som den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er instituttets vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige, for at vurdere majs. Instituttet er enig i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) vurdering af, at majs krydsningen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majs.

Med hensyn til bemærkningen fra Greenpeace om, at godkendelser af GMO'er udelukkende baseres på den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurdering, kan det oplyses, at dette ikke er tilfældet. Ifølge GMO-forordningen må GMO'er til fødevarer og foderbrug ikke have negative virkninger på menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet, ikke vildlede forbrugeren og ikke afvige fra de fødevarer eller det foder, de er bestemt til at erstatte i et sådant omfang, at de ved normal indtagelse vil være ernæringsmæssigt ufordelagtige for forbrugeren. Ved godkendelsen af GMO'er tager medlemslandene og Kommissionen hensyn til alle disse forhold. Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse vedrørende sikkerheden er et vigtigt element i denne vurdering, men ikke det eneste.

Greenpeace nævner en række konkrete argumenter for, at genmodificerede afgrøder ikke har bedre egenskaber end konventionelle afgrøder med hensyn til for eksempel udbytte og anvendelse af sprøjtemidler. Plantedirektoratet og Fødevarestyrelsen vurderer ikke, at sådanne generelle udsagn har relevans i forhold til den aktuelle godkendelsessag. Vurderingen af GMO'ers generelle nytteværdi er meget vanskelig at foretage, hvilket blandt andet fremgår af Fødevareministeriets Viden-syntese om GMO. Der er ikke i de nuværende GMO-regler fastsat noget krav til GMO'ers nytteværdi for eksempel i forhold til ændret udbytte eller anvendelse af sprøjtemidler.

De toksiner, som MON89034xNK603-majs producerer, er kun giftige over for en snæver gruppe af insektlarver. Undersøgelser af eventuelle giftvirkninger over for ikke-målinsekter har ikke kunnet påvise nogen effekt på disse. Desuden nedbrydes toksinerne hurtigt i jorden, hvilket gør det usandsynligt, at de ophober sig og forbliver i jorden.

Med hensyn til bemærkningen fra Noah om, at der bør kræves langtidsovervågningsforsøg med dyr, formodes det, at der hermed menes flergenerationsforsøg med dyr. Spørgsmålet om behov for sådanne forsøg har været drøftet i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og blandt danske eksperter. Flergenerationsforsøg med dyr er ikke en fast del af den risikovurdering, der udføres ved GMO-godkendelser, men den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) kan kræve

sådanne forsøg, hvis det vurderes nødvendigt. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EF-SA) og danske eksperter finder ikke, at der generelt er behov for sådanne forsøg medmindre, der er særlige forhold ved GMO'en – for eksempel at den indeholder betænkelige stoffer, som gør den anderledes end almindelige afgrøder. Dette afgøres fra sag til sag ud fra de sammenlignende undersøgelser af GMO'en med ikke-GMO planter. Eksperterne har ikke fundet behov for sådanne undersøgelser med hensyn til majs MON89034xNK603.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt MON89034xNK603-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Med hensyn til bemærkningerne fra Grøn Hverdag og Landsorganisationen NaturSundhedsrådet kan det oplyses, at de forhold, der nævnes vedrørende sikkerheden for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet, netop bliver tjekket i forbindelse med vurderingen af GMO-ansøgninger. Ifølge GMO-forordningen er det ansøger, der skal fremskaffe de nødvendige oplysninger om sikkerheden af GMO'er til fødevarer- og foderbrug. Der er ikke krav i lovgivningen om, hvilke forskere, der skal udføre forsøgene.

Fødevarer og foder, der indeholder eller er fremstillet af en GMO skal være mærket med oplysning herom til forbrugeren eller landmanden, så der er mulighed for at fravælge denne type produkter, hvis man ikke ønsker dem. Fødevarer fra dyr, der har fået GMO-foder skal ikke være mærket med GMO.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed den 19. april 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemslandenes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

5. Forslag til Rådets afgørelse om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs Bt11xGA21 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

KOM (2010) 294

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2010.

Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om godkendelse af genetisk modificeret majs Bt11xGA21 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevarere ingredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs Bt11xGA21, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs Bt11xGA21 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter Bt11 og GA21. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både visse insekter, glufosinat og glyphosat. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere og er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Ansøger angiver, at majs Bt11xGA21 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11xGA21 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af Bt11xGA21-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2010)294 af 4. juni 2010 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om tiladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs Bt11xGA21 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 7. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere efter forskriftskomiteproceduren været sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 19. april 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I oktober 2007 indsendte Syngenta Seeds S.A.S, på vegne af Syngenta Crop Protection AG, en ansøgning om godkendelse af majs Bt11xGA21 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majs Bt11xGA21 er fremstillet ved at krydse to genmodificerede majssorter Bt11 og GA21. De to genmodificerede majs, som indgår i krydsningen, er hver for sig vurderet tidligere. Bt11 majs er til-

ført de to nye gener *cryIAb* og *pat*, som gør majsens resistent over for visse insekter og ukrudtsmidlet glufosinat. GA21 har fået indsat genet *mEPSPS*, som giver resistens overfor ukrudtsmidlet glyphosat. Ved krydsning af de to majssorter er der opnået resistens over for både glufosinat, glyphosat og visse insekter. Majs Bt11 og GA21 er i forvejen godkendte under GMO-forordningen. Krydsning af to godkendte GMO-majs kræver ifølge GMO-forordningen en godkendelse af krydsningen. Ansøger angiver, at majs Bt11xGA21 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11xGA21 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs Bt11xGA21 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majsens, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11xGA21. Ifølge den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse kan majskernelne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majskernelne, det vil sige både som hele kernel og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning, af majsens i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte Bt11xGA21 samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majsens vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11xGA21 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majskernelne af Bt11xGA21. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kernelne med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs Bt11xGA21 konkluderer den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 22. september 2009, at majs er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel majs. Det er ifølge den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) derfor usandsynligt, at majs Bt11xGA21 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

DTU Fødevarer instituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet konkluderer, at majs på ingen måde adskiller sig sundhedsmæssigt fra forældreplanterne og kan betragtes som traditionelle krydsninger. Resultaterne af de dyreforsøg, som er foretaget, giver ikke anledning til at betragte krydsningen på anden måde end de tilsvarende traditionelle majs i relation til deres ernæringsmæssige værdi og giver ingen indikation af interaktioner mellem de indsatte gener. Krydsningen vurderes derfor at være sundhedsmæssigt uproblematisk som forældreplanterne.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af autoritetens udtalelse om majs, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevarer instituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs Bt11xGA21, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevarer udvalg, og der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Sagen har tidligere været i offentlig høring via høringsportalen. Først ved en foreløbig høring i november 2009 på basis af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og senest ved en høring om forslaget i februar 2010. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at i møde komme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder, at majs snarest muligt bør godkendes, idet der henvises til, at den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majs ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet, samt at der vil være meget store samfundsøkonomiske konsekvenser af en yderligere forsinkelse i godkendelsen på grund af den gældende 0-tolerance for ikke endeligt godkendte GMO'er. Organisationen henviser til, at Europa ikke kun afskæres fra det globale marked for majs og majsprodukter ved en manglende godkendelse, men at der også er en påvirkning af soja-importen, idet der kan forekomme spor af ikke-godkendt GM-majs i sojaprodukter.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle majs inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til billeddannende metoder, som viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Greenpeace opfordrer til, at der ikke godkendes flere GMO'er på baggrund af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) indstillinger, idet organisationen ikke mener, at den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) risikovurderinger er gode nok. Greenpeace mener ikke, at det er tilstrækkeligt at basere beslutninger om godkendelse udelukkende på den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse om sikkerheden, hvilket ifølge organisationen er tilfældet i øjeblikket. Greenpeace nævner en række konkrete argumenter imod GMO-afgrøder, for eksempel at forbruget af pesticider er steget som følge af indførelsen af Roundup-resistente GMO i USA. Desuden nævnes, at GMO-afgrøder ifølge resultater fra USA ikke giver øgede høstudbytter. GMO-teknologien regnes af Greenpeace for en forældet teknologi, der ikke har indfriet forventningerne.

Noah protesterer mod tilladelsen og ibrugtagningen af majs. Noah ønsker, at majs underkastes langtidsfodringsforsøg, som kan sikre ernæringsværdien for både mennesker og dyr, inden der gives tilladelse. Forsøgene skal foretages af uvildige forskere og resultaterne gøres offentligt tilgængelige. Alle produkter, der indeholder eller er fodret med GMO-afgrøder skal mærkes med GMO. Glyphosat skal udfases og produkter, der har et restindhold af dette herbicid, underkastes yderligere toksikologiske undersøgelser. NOAH har desuden i forbindelse med den endelige høring klaget over den korte høringsfrist samt over at materialet ikke foreligger på dansk. Organisationen opfordrer Folketinget og Regeringen til at protestere overfor EU og kræve udsættelse af beslutningen samt at kræve, at alle høringer i fremtiden gives mindst en måneds behandlingstid, og at høringsmaterialet er oversat til alle medlemslandenes sprog.

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, idet der ikke er fremsendt dokumentation for restkoncentrationer af glyfosat i majs efter høst, samt foretaget en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker og dyr. Derudover mener forbundet, at

der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

Grøn Hverdag svarer, at de under ingen omstændigheder kan godkende tilladelsen af majs. Dette skyldes blandt andet, at tilladelsen til at krydse majs med konventionelle majs ifølge foreningen vil betyde, at det er slut med konventionelle majslinjer. Desuden er foreningen bekymret for spredning af pollen til økologiske og konventionelle afgrøder. Der er ikke sikkerhed for, at GMO'erne er sunde, idet der er kommet rapporter frem om skader på dyr. Der kan være rester af sprøjtemidler i majs. Grøn Hverdag ønsker, at landbrug drives uden giftsprøjtning. Grøn Hverdag mener, at EU påtvinger sin befolkning GMO-afgrøder mod befolkningens vilje. Det bør være producenten, som ved hjælp af uvildige instanser skal bevise, at produktet er ufarligt. Det vil kræve grundigere undersøgelser end det er tilfældet i øjeblikket. Der er fare for uønskede effekter i generne samt eksempler på, at GMO'er har haft sundhedsskadelige effekter.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs Bt11xGA21 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. Regeringen kan således støtte forslaget.

Det bemærkes, at godkendelsen omfatter tilladelse til import, forarbejdning og fødevarer-/foderbrug af Bt11xGA21-majs i EU. Da der ikke er tale om tilladelse til dyrkning, vil godkendelsen ikke have betydning for spredning til økologiske, biodynamiske eller konventionelle fødevarer, afgrøder og dyrkningsarealer.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme Bt11xGA21-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af Bt11xGA21-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevarerinstitutionen, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at de genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevarerinstitutionen ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistredes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevarerinstitutionen er således ikke enig i kritikken fra Greenpeace af den risikovurdering, som den Eu-

ropæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er instituttets vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige, for at vurdere majs. Institutet er enig i den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at majs krydsningen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majs.

Med hensyn til bemærkningen fra Greenpeace om, at godkendelser af GMO'er udelukkende baseres på den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) risikovurdering, kan det oplyses, at dette ikke er tilfældet. Ifølge GMO-forordningen må GMO'er til fødevarer- og foderbrug ikke have negative virkninger på menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet, ikke vildlede forbrugeren og ikke afvige fra de fødevarer eller det foder, de er bestemt til at erstatte i et sådant omfang, at de ved normal indtagelse vil være ernæringsmæssigt ufordelagtige for forbrugeren. Ved godkendelsen af GMO'er tager medlemslandene og Kommissionen hensyn til alle disse forhold. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) udtalelse vedrørende sikkerheden er et vigtigt element i denne vurdering, men ikke det eneste.

Greenpeace nævner en række konkrete argumenter for, at genmodificerede afgrøder ikke har bedre egenskaber end konventionelle afgrøder med hensyn til for eksempel udbytte og anvendelse af sprøjtemidler. Plantedirektoratet og Fødevarerstyrelsen vurderer ikke, at sådanne generelle udsagn har relevans i forhold til den aktuelle godkendelsessag. Vurderingen af GMO'ers generelle nytteværdi er meget vanskelig at foretage, hvilket blandt andet fremgår af Fødevarerministeriets Viden-syntese om GMO. Der er ikke i de nuværende GMO-regler fastsat noget krav til GMO'ers nytteværdi for eksempel i forhold til ændret udbytte eller anvendelse af sprøjtemidler.

De toksiner, som Bt11xGA21-majs producerer, er kun giftige over for en snæver gruppe af insektlarver. Undersøgelser af eventuelle giftvirkninger over for ikke-målinsekter har ikke kunnet påvise nogen effekt på disse. Desuden nedbrydes toksinerne hurtigt i jorden, hvilket gør det usandsynligt, at de ophober sig og forbliver i jorden.

Med hensyn til bemærkningen fra Noah om, at der bør kræves langtidsfodringsforsøg med dyr, formodes det, at der hermed menes flergenerationsforsøg med dyr. Spørgsmålet om behov for sådanne forsøg har været drøftet i den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og blandt danske eksperter. Flergenerationsforsøg med dyr er ikke en fast del af den risikovurdering, der udføres ved GMO-godkendelser, men den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) kan kræve sådanne forsøg, hvis det vurderes nødvendigt. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og danske eksperter finder ikke, at der generelt er behov for sådanne forsøg med mindre, der er særlige forhold ved GMO'en – for eksempel at den indeholder betænelige stoffer, som gør den anderledes end almindelige afgrøder. Dette afgøres fra sag til sag ud fra de sammenlignende undersøgelser af GMO'en med ikke-GMO planter. Eksperterne har ikke fundet behov for sådanne undersøgelser med hensyn til majs Bt11xGA21.

Vedrørende høringsvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majs i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt MON89034xNK603-majs anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkter-

ne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Fødevarer og foder, der indeholder eller er fremstillet af en GMO skal være mærket med oplysning herom til forbrugeren eller landmanden, så der er mulighed for at fravælge denne type produkter, hvis man ikke ønsker dem. Fødevarer fra dyr, der har fået GMO-foder skal ikke være mærket med GMO.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarerekæden og Dyresundhed den 19. april 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemslandenes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnås kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

6. Forslag til Rådets afgørelse om forlængelse af eksisterende tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs Bt11 under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer

KOM (2010) 298

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2010.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om forlængelse af den eksisterende tilladelse af genetisk modificeret majs Bt11 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs Bt11, samt anvendelse af majs til anden industriel brug, undtagen dyrkning. Majs Bt11 har fået indsat to nye gener, som giver planten resistens mod visse insekter og ukrudtsmidlet glufosinat. Majskerner af Bt11 er tidligere godkendt til fødevarerbrug i 1998 og 2004. Forarbejdede fødevarer fremstillet af majs er desuden notificeret som eksisterende produkter i henhold til GMO-forordningen og må ifølge reglerne fortsat markedsføres, indtil der er taget stilling til forlængelse af godkendelsen. Ansøger angiver, at majs Bt11 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af Bt11-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2010)298 af 4. juni 2010 fremlagt forslag til Rådets afgørelse om forlængelse af tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs Bt11 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen). Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogudgave den 7. juni 2010.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere efter forskriftskomiteéproceduren været sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 19. april 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet ved udløbet af fristen på 3 måneder hverken vedtaget forslaget uændret eller udtalt sig imod det, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I april 2007 indsendte Syngenta Seeds S.A.S, på vegne af Syngenta Crop Protection AG, en ansøgning om fornyelse af godkendelsen af majs Bt11 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Majskerner fra Bt11 blev i 1998 og 2004 godkendt til fødevarerbrug i henhold til novel food forordningen 258/97. Forarbejdede fødevarer fremstillet af majs er desuden i henhold til reglerne i GMO-forordningen notificeret som eksisterende produkter og må ifølge reglerne fortsat markedsføres, indtil der er taget stilling til ansøgningen om fornyet godkendelse. Foder, der indeholder, består af eller er fremstillet af Bt11-majs, samt produkter, der indeholder eller består af Bt11-majs til andre formål end fødevarer- og foderbrug, er ligeledes notificeret som eksisterende produkter, indtil der er taget stilling til ansøgningen om fornyet godkendelse.

Danmark stemte i 2004 imod en godkendelse af majs med den begrundelse, at der ikke kunne tages stilling til en godkendelse, før der var udarbejdet regler om et system til udvikling og tildeling af entydige identifikatorer samt tekniske retningslinjer for prøvetagning og analyse af GMO. Disse regler og retningslinjer er i mellemtiden blevet vedtaget.

Bt11 majs er tilført de to nye gener *cry1Ab* og *pat*, som gør majs resistent over for visse insekter og ukrudtsmidlet glufosinat. Ansøger angiver, at majs Bt11 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs Bt11 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs Bt11 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11. Ifølge den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritets (EFSA) udtalelse kan majskernelne fra den genmodificerede majs anvendes til føde- og foderbrug på samme måde som konventionelle majskernel, det vil sige både som hele kernel og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af majs i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte Bt11 samt majs fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede majs.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til føde- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs Bt11 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majskernel af Bt11. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industriorganisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, og at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kernel med videre i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs Bt11 konkluderer den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) i udtalelse af 17. februar 2009, at majs er lige så sikker at anvende som tilsvarende konventionel majs. Det er ifølge den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) derfor usandsynligt, at majs Bt11 vil have negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

DTU Fødevarerinstittet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet har vurderet de nye oplysninger, som er fremkommet siden majs sidst blev vurderet i 2004 og konkluderer, at de nye oplysninger ikke giver anledning til at ændre på den tidligere vurdering af majs. Majs er tidligere vurderet af de danske eksperter i henholdsvis 1999, 2003 og 2004 og konklusionen var, at der ikke er noget, der tyder på, at majs adskiller sig sundhedsmæssigt fra traditionel (ikke-genmodificeret) majs.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af autoritetens udtalelse om majs, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, DTU Fødevarerinstittet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs Bt11, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og det Rådgivende Fødevarerudvalg, og der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget og henholder sig til tidligere fremsendte høringssvar.

Sagen har tidligere været i offentlig høring via høringsportalen. Først ved en foreløbig høring i maj 2009 på basis af den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og senest ved en høring om forslaget i februar 2010. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer anbefaler, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse. Organisationen baserer sin anbefaling på Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritets (EFSA) positive udtalelse og vurderer, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen.

Landbrug & Fødevarer finder at majs snarest muligt bør godkendes, idet der henvises til, at den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) vurderer, at den pågældende GM-majs ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed og for miljøet, samt at der vil være meget store samfundsøkonomiske konsekvenser af en yderligere forsinkelse i godkendelsen på grund af den gæl-

dende 0-tolerance for ikke endeligt godkendte GMO'er. Organisationen henviser til, at Europa ikke kun afskæres fra det globale marked for majs og majsprodukter ved en manglende godkendelse, men at der også er en påvirkning af soja-importen, idet der kan forekomme spor af ikke-godkendt GM-majs i sojaprodukter.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning anfører, at hvis der gives tilladelse til det ansøgte, så gives der samtidig lov til, at alle majs inficeres med GMO. Foreningen er af den opfattelse, at GMO'er er livsfarlige – forstået således, at GMO-planter altid har en ringere kvalitet, har færre livgivende kræfter og dermed giver mindre sundhed. Der henvises til billeddannende metoder, som viser forskel på GMO-majs, konventionel majs, biodynamisk og økologisk majs. Desuden henvises til en tysk landmand, hvis køer døde efter at have fået GMO-foder.

Noah har i forbindelse med den seneste høring klaget over den korte høringsfrist, samt over at materialet ikke foreligger på dansk. Organisationen opfordrer Folketinget og Regeringen til at protestere overfor EU og kræve udsættelse af beslutningen samt at kræve, at alle høringer i fremtiden gives mindst en måneds behandlingstid, og at høringsmaterialet er oversat til alle medlemslandenes sprog.

Fagligt Fælles Forbund (3F) finder, at der ikke bør gives godkendelse til majs, idet der ikke er fremsendt dokumentation for restkoncentrationer af glyfosat i majs efter høst, samt foretaget en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker og dyr. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en helhedsvurdering af hvilke positive og negative effekter, der er ved majs, samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier der er ved markedsføring heraf.

Grøn Hverdag svarer, at de under ingen omstændigheder kan godkende tilladelsen af majs. Dette skyldes blandt andet, at tilladelsen til at krydse majs med konventionelle majs ifølge foreningen vil betyde, at det er slut med konventionelle majslinjer. Desuden er foreningen bekymret for spredning af pollen til økologiske og konventionelle afgrøder. Der er ikke sikkerhed for, at GMO'erne er sunde, idet der er kommet rapporter frem om skader på dyr. Der kan være rester af sprøjtemidler i majs. Grøn Hverdag ønsker, at landbrug drives uden giftsprøjtning. Grøn Hverdag mener, at EU påtvinger sin befolkning GMO-afgrøder mod befolkningens vilje. Det bør være producenten, som ved hjælp af uvildige instanser skal bevise, at produktet er ufarligt. Det vil kræve grundigere undersøgelser end det er tilfældet i øjeblikket. Der er fare for uønskede effekter i generne samt eksempler på, at GMO'er har haft sundhedsskadelige effekter.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs Bt11 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen.

Der er nu udarbejdet regler om et system til udvikling og tildeling af entydige identifikatorer samt tekniske retningslinjer for prøvetagning og analyse af GMO. Regeringen kan således støtte forslaget.

Det kan ikke udelukkes, at der vil kunne forekomme Bt11-majsplanter som følge af frøspild i forbindelse med håndteringen af importerede majsplanter. Da majsplanter imidlertid har ringe overlevelsessevne i jorden, og blandt andet som følge heraf kun sjældent optræder som spildplanteukrudt under europæiske forhold, vurderes spild af Bt11-majsplanter ikke at ville udgøre noget problem.

Vedrørende høringssvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning oplyser DTU Fødevareinstituttet, at en forskel fundet ved de såkaldte billeddannende metoder ikke nødvendigvis betyder, at genmodificerede produkter er af ringere kvalitet end de ikke-genmodificerede. De billeddannende metoder har ifølge DTU Fødevareinstituttet ikke nogen bevist relation til sundheden af produkterne. Med hensyn til den tyske landmand, hvis køer døde, har de tyske myndigheder ikke kunnet påvise nogen sammenhæng mellem foderet og dyrenes sundhedstilstand. Der var således andre årsager til, at køerne mistredes og døde end det genmodificerede foder.

Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager efter de danske eksperter vurdering en meget grundig og lødig vurdering af ansøgningerne om godkendelse af GMO'er. DTU Fødevareinstituttet er således ikke enig i kritikken fra Greenpeace af den risikovurdering, som den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager i sådanne sager. Det er instituttets vurdering, at der i den foreliggende sag er foretaget alle de relevante analyser og målinger, der er nødvendige, for at vurdere majsplanterne. Instituttet er enig i den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) vurdering af, at majsplanteringen kan betragtes sundhedsmæssigt som værende lig andre traditionelle majsplanter.

De toksiner, som Bt11-majsplanterne producerer, er kun giftige over for en snæver gruppe af insektlarver. Undersøgelser af eventuelle giftvirkninger over for ikke-målinsekter har ikke kunnet påvise nogen effekt på disse. Desuden nedbrydes toksinerne hurtigt i jorden, hvilket gør det usandsynligt, at de ophober sig og forbliver i jorden.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af majsplanterne i EU og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt Bt11-majsplanter anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed den 19. april 2010, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. På basis af medlemslandenes tilkendegivelser på mødet, forventes der på rådsmødet fortsat ikke at kunne opnå kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat om sagen til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

7. Kommissionens grøn bog om reformen af den fælles fiskeripolitik

KOM (2009) 163

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. april 2010. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 22. april 2009 fremlagt en grøn bog om reformen af den fælles fiskeripolitik. Grøn bogen var i offentlig høring indtil udgangen af 2009. Grøn bogen er udformet som et debatoplæg indeholdende en række spørgsmål til alle interessenter bredt omhandlende alle væsentlige elementer i den fælles fiskeripolitik med henblik på at få kortlagt ønskerne til udformningen af den fælles fiskeripolitik efter 2012.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2009) 163 af 22. april 2009 fremlagt en grøn bog om reform af den fælles fiskeripolitik. Grøn bogen er oversendt til Rådet den 22. april 2009 i en dansk sprogudgave.

Der forventes en reform af den fælles fiskeripolitik i 2012. Grøn bogen var i offentlig høring indtil udgangen af 2009.

Grøn bogen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en grøn bog og ikke om forslag til egentlige retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Grøn bogen er udformet som et debatoplæg indeholdende en række spørgsmål til alle interessenter bredt omhandlende alle væsentlige elementer i den fælles fiskeripolitik med henblik på at få kortlagt ønskerne til udformningen af den fælles fiskeripolitik efter 2012.

Kommissionen opregner i grøn bogen de fem væsentligste faktorer, som efter dens opfattelse er hovedårsagerne til, at 2002-reformen ikke har opfyldt sine mål:

- Et dybt forankret flådeoverkapacitetsproblem
- Upræcise politikmål, der resulterer i utilstrækkelige retningslinjer for beslutninger og gennemførelsen af sådanne
- Et beslutningssystem, der tilgodeser kortsigtede løsninger
- Et regelsæt, der ikke lægger nok ansvar over på fiskerierhvervet

- Manglende politisk vilje til at sørge for, at regelsættet overholdes, og dårlig overholdelse af regelsættet fra fiskerierhvervets side.

Kommissionen fokuserer på, hvordan problemerne på disse fem områder afhjælpes:

1. Afhjælpning af det dybt forankrede flådeoverkapacitetsproblem

Kommissionen anser det for en afgørende forudsætning, at en fremtidig fælles fiskeripolitik må have indbygget mekanismer til sikring af, at størrelsen af europæiske fiskeflåder tilpasses og forbliver i overensstemmelse med de tilstedeværende fiskebestande.

Det er Kommissionens vurdering, at permanent støtte til ophugning ikke effektivt reducerer kapaciteten, idet aktørerne allerede indregner ophugningspræmien i fremtidige investeringsbeslutninger. Éngangsophugningsordninger anses for sandsynligvis at være mere effektive. Desuden nævnes det, at anvendelse af markedsinstrumenter såsom overdragelige fiskerirettigheder kan vise sig at være en mere effektiv og billigere måde at reducere overkapaciteten på, hvor fiskerierhvervet samtidig er tvunget til at tage større ansvar.

2. Præcisering af de politiske mål

Målet for den fælles fiskeripolitik i dag er at sikre, ”at de levende akvatiske ressourcer udnyttes på en økonomisk, miljømæssig og socialt bæredygtig måde”, uden at de pågældende mål er prioriterede. Kommissionen lægger afgørende vægt på, at det fremover kommer til at stå klart, at miljømæssig bæredygtighed er den grundlæggende præmis for den økonomiske og sociale fremtid for europæisk fiskeri.

3. Centrering af beslutningsprocessen om langsigtede grundprincipper

Kommissionen finder behov for en væsentlig strukturel ændring af den hidtidige beslutningsprocedure inden for fiskeripolitikken med henvisning til, at der i dag stort set ikke skelnes mellem politik og implementering i beslutningsproceduren – næsten alle beslutninger tages af Rådet på højeste politiske niveau. Dette har efter Kommissionens opfattelse indebåret et fokus på kortsigtede løsninger. Rådet bør efter Kommissionens opfattelse fremover fokusere på fastlæggelse af de overordnede politiske rammer.

Som en løsningsmodel foreslår Kommissionen at delegerere mere detaljeret forvaltning til Kommissionen gennem komitologiprocedure. En anden løsningsmodel kunne ifølge Kommissionen være at anvende specifikke regionale forvaltningsløsninger, som gennemføres af medlemsstaterne efter EU-forskrifterne og under EU-kontrol.

Der er ifølge Kommissionen også behov for at vurdere den rolle, som rådgivende strukturer, såsom Den Rådgivende Komité for Fiskeri og Akvakultur (ACFA) og de regionale rådgivende råd (RAC'er), kommer til at spille inden for de nye strukturer. Det understreges, at politikbeslutninger under alle omstændigheder forbliver EU-institutionernes og medlemsstaternes ansvar.

4. Tilskyndelse af fiskerierhvervet til at tage større ansvar for gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik

Kommissionen fokuserer på mulighederne for at overlade mere ansvar til erhvervet og samtidig se på mulighederne for at give erhvervet flere rettigheder. Erhvervet kan få mere ansvar gennem selvforvaltning. Resultatbaseret forvaltning - hvor der fokuseres på at fastsætte regler, der angiver de mål, der skal opnås, uden specifikt at angive midlerne hertil - kan være et skridt i denne retning. Det vil i så fald være op til erhvervet at træffe beslutning om, hvilke midler, det vil anvende for at nå målene, og at bevise, at det handler ansvarligt (en form for omvendt bevisbyrde). Ved gennemførelsen af en resultatbaseret forvaltning skal der tages hensyn til, om indsatsen står i forhold til udbyttet, og følgerne for bevarelse af et konkurrencedygtigt fiskerierhverv. Som eksempel kan nævnes forsøg med fuld fangstdokumentation. Kommissionen understreger, at det er en forudsætning for at give fiskerierhvervet et større ansvar, at EU udvikler og gennemfører sikkerhedsmekanismer.

I forbindelse med en fælles fiskeripolitik, som giver fangstsektoren flere rettigheder og fjerner byrden ved mikroforvaltning fra erhvervet, vil det være relevant at tage fat på spørgsmålet om at dele omkostningerne ved fiskeriforvaltning.

Rettigheder, ansvarlighed og ansvarligholdelse bør ifølge Kommissionen gå hånd i hånd: Adgang til fiskebestandene bør gives til de fiskere, som varetager deres ansvar på en redelig og effektiv måde.

5. En kultur med ringe overholdelse af reglerne - udvikling af en "culture of compliance"

Kommissionen henviser til Revisionsrettens særberetning fra november 2007 om fiskerikontrol¹, hvori det er vurderet, at fiskerikontrollen generelt har været for svag, at sanktioner ikke har været tilstrækkeligt afskrækkende, og at der ikke har været tilstrækkeligt hyppige inspektioner til at opfordre til regeloverholdelse. Ud over overfiskeri har dette ifølge Kommissionen blandt andet ført til en opfattelse af, at håndhævelse ikke er gennemført overalt på en ensartet måde. Med henblik på at løse disse problemer fremlagde Kommissionen i efteråret 2008 forslag til ny kontrolforordning.

Andre elementer i grønbogen

Kommissionen berører en række andre fundamentale principper og væsentlige elementer i den fælles fiskeripolitik, herunder blandt andet følgende:

Kommissionen anser det for meget vigtigt at sikre fremtiden for kystfiskeri, fiskeri af mindre omfang ("small-scale") og rekreativt fiskeri ved siden af større erhvervsfiskeri. Det vil eventuelt blive overvejet at etablere forskelligartede forvaltningssystemer for henholdsvis større flåder og mindre flåder i kystsamfund, herunder også i relation til støttemuligheder.

Kommissionen peger på, at en fremtidig fælles fiskeripolitik skal sikre, at discard ophører. Samtidig lægger Kommissionen vægt på yderligere udvikling af langsigtede planer for alle europæiske fiskerier og at sikre overholdelsen af princippet om det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY =Maximum Sustainable Yield)², herunder sikre dets implementering også i blandede fiskerier.

¹ Særberetning nr. 7/2007 om de kontrol-, inspektions- og sanktionssystemer, der skal sikre, at reglerne om bevarelse af Fællesskabets fiskeressourcer overholdes, med Kommissionens svar.

² Det maksimalt bæredygtige udbytte defineres som det maksimumudbytte, der årligt kan fiskes af en bestand uden at svække bestandens reproduktionskapacitet.

Kommissionen ønsker, at den fortsatte anvendelse af princippet om relativ stabilitet overvejes blandt andet som følge af, at relativ stabilitet reducerer fleksibiliteten i fiskerisektoren og bidrager til discard.

Med hensyn til 12-sømileregimet (dvs. adgangen til at reservere fiskeri inden for 12 sømil til egen national flåde, bortset fra særlige adgangsrettigheder for andre flåder baseret på historiske fiskerimønstre) er vurderingen, at regimet generelt har fungeret godt, og at det endda kunne styrkes yderligere, hvis der udvikles et særligt regime for kystfiskeri i mindre omfang.

I relation til handel og marked ønsker Kommissionen at drøfte en ny fælles markedsordning uden direkte prisstøtte, hvor der lægges større vægt på at forbedre måden, hvorpå producenterne organiserer sig. Foruden en eventuel styrkelse af fiskeriforvaltningens beføjelser kunne producentorganisationerne ifølge Kommissionen spille en større rolle i markedsføringen af deres produkter. Det er Kommissionens vurdering, at en strategi med "afsætningsorienteret fiskeri" og fokus på kvalitet i sidste ende kan føre til, at producenterne opnår en bedre pris for deres fangster.

Kommissionen fokuserer også på integrationen af den fælles fiskeripolitik i en bredere havpolitisk sammenhæng, herunder sammenhængen mellem fiskerisektoren og andre maritime sektorer og behovet for at fortsætte udviklingen af en integreret tilgang med henblik på en sammenhængende politik. Kommissionen henviser i den forbindelse til, at der gennemføres en økosystemtilgang til forvaltning af havet, der dækker alle sektorer, inden for rammerne af havstrategirammedirektivet, herunder at den fremtidige fælles fiskeripolitik må udformes, så den tilvejebringer de rette instrumenter til at støtte en sådan økosystemtilgang. Endvidere fremhæver Kommissionen, at fysisk planlægning af havområder udgør et væsentligt element af den integrerede EU-havpolitik (den maritime politik).

Væsentlige udfordringer som klimaændringer, forureningspolitik og energieffektivitet må forventes at skulle indgå i overvejelserne om en fremtidig fælles fiskeripolitik.

Tilsvarende understreger Kommissionen behovet for, at fremtidig forskning i forhold til den fælles fiskeripolitik må tage højde for nye udfordringer, herunder at integrere fiskeripolitikken med andre maritime emner - især miljø, økosystemtilgang og klimaændringer - og yderligere at udvikle politik- og styringsinstrumenter.

Kommissionen finder også behov for, at der i en ny fælles fiskeripolitik bliver et meget tættere bånd mellem offentlig støtte (især fra Den Europæiske Fiskerifond (EFF)) og politikens mål, således at den kommende reform sikrer, at finansiel støtte rettes mod løsning af erhvervets strukturelle problemer, idet man samtidig sikrer sig mod enhver uønsket sideeffekt af reformen.

Endvidere ønsker Kommissionen at drøfte de eksterne relationer. Det gælder både for så vidt angår EU's rolle i internationale fora og regionale fiskeriorganisationer samt bilaterale fiskeripartnerskabsaftaler. Kommissionen ser et behov for at overveje den nuværende struktur i bilaterale fiskeripaftaler og undersøge eventuelle alternative arrangementer, som bedre kan imødekomme industriens og tredjelændenes behov.

Endelig anses der at være behov for at diskutere akvakulturens rolle inden for en reformeret

fælles fiskeripolitik efter 2012.

Udtalelser

Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen, men Europa-Parlamentet har på eget initiativ den 25. februar 2010 vedtaget en beslutning om Kommissionens grønnebog.

Europa-Parlamentet finder overordnet, at den fælles fiskeripolitik ikke har levet op til sin grundlæggende målsætning. Europa-Parlamentet er af den opfattelse, at bevarelses- og forvaltningspolitikken har været den største fiasko i forbindelse med den fælles fiskeripolitik, og at det derfor er nødvendigt at fokusere på udformning af en ny model for bevarelse og forvaltning af fiskeriressourcerne. Man erklærer sig enig med Kommissionens grønnebog i, at økonomisk og social bæredygtighed kræver produktive fiskebestande og velfungerende havmiljøer, og at miljømæssig bæredygtighed derfor udgør en grundlæggende forudsætning for EU-fiskeriets økonomiske og sociale fremtid.

Europa-Parlamentet udtrykker tilfredshed med Kommissionens analyse af den nuværende fiskeripolitiks fem struktur mangler (overkapacitet, upræcise politikmål, beslutninger med fokus på kortsigtede løsninger, manglende ansvarliggørelse af erhvervet samt manglende håndhævelse og overholdelse af regelsættet). Europa-Parlamentet er enig i, at de fem aspekter skal tillægges central betydning i reformen.

I relation til overkapacitet peger Europa-Parlamentet på vigtigheden af at tilpasse fiskerflådens kapacitet til de disponible ressourcer. Det understreges, at Kommissionen og medlemsstaterne bør sætte tal på den faktiske overskydende kapacitet og identificere de flåder, der er for store i forhold til deres nuværende fiskerimuligheder.

Med hensyn til politikformulering og mål mener Europa-Parlamentet, at mens de langsigtede strategiske mål kan udformes på EU-plan, så bør det reelle ansvar for udvikling og gennemførelse af de enkelte forvaltningsplaner overdrages til medlemsstaterne og regionale organer, hvor EU-institutionerne kan spille en rolle med henblik på at sikre, at de centrale målsætninger opfyldes.

Europa-Parlamentet støtter, at sektoren gives større ansvar gennem tilvejebringelse af gunstige betingelser for god fiskeripraksis. Endvidere går Europa-Parlamentet ind for, at de regionale rådgivende råd (RAC'er) samt andre berørte parter bør spille en mere aktiv rolle både under og efter reformprocessen i forbindelse med den fælles fiskeripolitik.

Europa-Parlamentet finder ligeledes, at kontrolpolitikken under den fælles fiskeripolitik bør karakteriseres af en mere direkte kontrol fra Kommissionens side via en maksimal udnyttelse af de muligheder, som etableringen af Fiskerikontrolagenturet frembyder.

Kommissionen opfordres til gennem den fremtidige politik at sikre den fornødne beskyttelse og hensyn til fiskeri i mindre skala/kystfiskeriet, og man henstiller til Kommissionen at arbejde for en særskilt forvaltningsmodel for dette segment af den europæiske fiskeriflåde, hvor EU-institutionerne fastsætter de overordnede mål, som medlemsstaterne skal nå i henhold til deres egne strategier.

Europa-Parlamentet efterlyser et forøget fokus på at nedbringe udsmid (discard), samt, såfremt det ikke via incitament er inden for en passende tidsramme er muligt at nedbringe udsmidet, at indføre et forbud.

Europa-Parlamentet finder endvidere, at en ny forvaltningsmodel skal tage udgangspunkt i den nuværende fordelingsordning baseret på princippet om relativ stabilitet, men Europa-Parlamentet ser gerne en evaluering af princippet.

Hvad angår 12 sømils-regimet, ses denne ordning efter Europa-Parlamentets opfattelse som en succes, der bør få permanent karakter.

Den fælles markedsordning for fiskerivarer bør ifølge Europa-Parlamentet gennemgå en hurtig og gennemgribende revision blandt andet med henblik på at fremme markedsføringen af fiskerivarerne og øge værditilvæksten.

Europa-Parlamentet påpeger behovet for at øge investeringerne i forskning og videnskab på området, herunder også til fremme af akvakultursektoren, og i sammenhæng hermed nødvendigheden af et øget budget for den fælles fiskeripolitik for den kommende periode 2014-2020.

Slutteligt fremfører Europa-Parlamentet vedrørende fiskeripartnerskabsaftaler, at nye fiskeriaftaler skal vurderes ud fra kriterier, der sikrer opnåelse af balance mellem økonomiske interesser og fremme af bæredygtigt fiskeri samt opretholdelse af menneskerettigheder og demokrati i overensstemmelse med EU's eksterne politik.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalg har den 28. april 2010 afgivet udtalelse om grønbogen. Udvalget anfører, at der i den fremtidige reform af den fælles fiskeripolitik bør fokuseres mere på blandt andet følgende emner

- fastlæggelse af en differentieret fiskeriordning for kystflåderne;
- indførelse af et socialt kapitel, som harmoniserer fiskernes arbejdsvilkår;
- forbedring af markedsvilkårene og handelspraksis;
- samordning med den marine miljøpolitik, som desuden kan resultere i mere og bedre forskning af relevans for fiskeripolitikken;
- fuld integration af den fælles fiskeripolitik i de rammer, der er fastlagt af de internationale organer (FN, FAO).

Endvidere bemærker Udvalget, at der er visse problemer med overkapacitet i flåderne, men påpeger, at man ikke kan generalisere på tværs af landene, og at Kommissionen tegner et for negativt billede. Ifølge Udvalget må man prioritere en kapacitetsnedskæring, som kan skabe balance mellem fiskerimulighederne og de miljømæssige og sociale kriterier.

Udvalget tilslutter sig, at beslutningsprocessen i den fælles fiskeripolitik tages op til revision med henblik på at få skabt en klarere sondring mellem grundlæggende principper og mål på den ene side, og gennemførelse heraf på den anden side.

Ligeledes går Udvalget ind for forslaget om inden 2015 at bringe ressourceforvaltningen på linje med MSY-målsætning³, men ser ikke brugbare alternativer til et forvaltningssystem baseret på TAC'er og kvoter. Udvalget støtter bestræbelser på gradvist at fjerne discard. Udvalget finder, at den relative stabilitet fortsat skal være en af hovedhjørnestenene i den fælles fiskeripolitik, om end det mener, at det er nødvendig med en ajourføring af princippet for at tage hensyn til den udvikling, der er sket siden indførelsen af relativ stabilitet i 1983. Sluttelig tilkendegiver Udvalget, at akvakultur skal integreres som en fuldgyldig søjle i den reviderede fiskeripolitik.

Konsekvenser

Kommissionens grønbog har i sig selv ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle, administrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser. En efterfølgende lovgivning og udmøntning af denne kan have økonomiske konsekvenser.

Høring

Grønbogen har været i skriftlig høring og også drøftet på møder i §5-udvalget (fiskeri), senest den 9. juni 2010 samt i et underudvalg under §5-udvalget (fiskeri), som beskæftiger sig med reformen.

Danmarks Fiskeriforening finder, at det er vigtigt, at det indgår som et element i drøftelserne af en reform, at der sikres en god økonomi i fiskeriet. Endvidere fremfører foreningen, at der i grønbogen er fokus på problemet med overkapacitet i flåden, og at man må være opmærksom på, at dette ikke er et problem i det danske fiskeri, og der derfor må sikres løsninger, for eksempel i forbindelse med støtteordninger, som også vil være til gavn for dansk fiskeri for eksempel udvikling af redskaber og fisker-forsker samarbejde. Endelig nævnes vigtigheden af en forbedret kvotefleksibilitetsordning.

Danmarks Fiskeriforening anfører, at der er en lang række emner, som bør indgå i en revision af den fælles fiskeripolitik i 2012, herunder beslutningsprocessen, inddragelse af interessenterne, forholdet mellem den fælles fiskeripolitik og en integreret maritim politik, ressourcepolitikken (datagrundlag, adgangsregimet, relativ stabilitet, TAC/kvoter og indsatsregulering samt tekniske regler), flådepolitikken, strukturstøtte, markedspolitikken og akvakultur. Foreningen understreger også vigtigheden af, at fiskeriet betragtes som et legalt, økonomisk erhverv, som skal betragtes på lige fod med andre udnyttelsesformål og beskyttelsesformål i relation til havområderne.

Danmarks Fiskeriforening påpeger endvidere, at man støtter Fødevarerministeriets bestræbelser på at skabe en solid platform i form af en sammenhængende fiskeripolitik og sunde bestande, idet alle aspekter af den fælles fiskeripolitik må inddrages.

Med hensyn til kvoter/indsatsregulering gentager Danmarks Fiskeriforening sin opfattelse af, at et system med TAC/kvoter og samtidig indsatsregulering i form af havdage/kW-dage m.v. ikke harmonerer, og at forvaltningsmodellen derfor skal revurderes, når torskebestanden er genoprettet.

Med hensyn til discard/uønskede bifangster anfører Danmarks Fiskeriforening, at man overordnet støtter Fødevarerministeriets anbefalinger om discard i Fødevarerministeriets rapport om ny europæ-

³ Det maksimalt bæredygtige udbytte defineres som det maksimumudbytte, der årligt kan fiskes af en bestand uden at svække bestandens reproduktionskapacitet.

isk fiskeripolitik. Det nævnes, at danske fiskere har været involveret i en lang række projekter om mere selektive redskaber, og det understreges, at såfremt selektive redskaber indføres som generelt krav i EU's tekniske regler, skal det før indførelsen sikres, at den fornødne dokumentation af effekten er til stede.

For så vidt angår kontrol, sporbarhed og dokumentation bemærker Danmarks Fiskeriforening, at danske fiskere er aktive med hensyn til udvikling af sporbarhed og dokumentation, ikke for at tilfredsstille kontrolhensyn, men af hensyn til markedsadgang og dermed pris. At der er en sidegevinst i form af kontrol, er ifølge organisationen positivt set med samfundets øjne.

I relation til spørgsmålet om eventuelle nye systemer, for eksempel overgang til fangstkvoter som foreslået af Fødevareministeriet, fremfører Danmarks Fiskeriforening blandt andet, at organisationen er villig til at deltage i den mulige udformning af nye systemer i forskning og forsøg, men at det må ske med det mål for øje, at der ikke blot i sidste ende sker en omfordeling af rettigheder (kvoter, indsats) mellem danske fiskere, men en ekstra tildeling af rettigheder til Danmark som følge af opfyldelse af kravene til den fremtidige fiskeripolitik.

Danmarks Fiskeriforening finder, at reguleringen af kystfiskerflåderne bør være et nationalt anliggende, ligesom man har tilkendegivet at man gerne ser den nuværende markedsordning på fællesmarkedet opretholdt, men med et styrket fokus på at understøtte værditilvæksten i sektoren. Man bemærker endvidere, at fraværet af en markedsordning med mulighed for udtag på baggrund af mindstepris, vil kunne underminere auktionssystemet.

I relation til regionalisering udtrykker Danmarks Fiskeriforening tilslutning til en vis grad af regionalisering hvad angår forvaltningen af politikken, under hensyn til de forskellige regioner og tilknyttede fiskeriers forskellige karakteristika. Man ønsker endvidere, at erhvervet er direkte repræsenteret i disse regionale komiteer.

Vedrørende målet for maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) finder Danmarks Fiskeriforening, at vidensgrundlaget for en række fiskearter stadig er mangelfuldt, og at det endvidere var uklart, hvordan man forholder sig i relation til blandede fiskerier. I lyset af disse uklarheder fandt foreningen, at det var for tidligt på nuværende tidspunkt at arbejde hen mod MSY-mål, idet det var nødvendigt med de tilstrækkelige afklaringer forinden.

Danish Seafood Association påpeger, at en fortsat liberalisering af handelspolitikken er vigtig for forarbejdningsindustrien, idet denne er ganske afhængig af import af fiskevarer.

Greenpeace bemærker, at det er af væsentligste betydning at sikre sunde økosystemer. I lyset af problemerne med overkapacitet i flåden på EU-niveau er det helt nødvendigt, at der blev afsat midler til flådereduktion, uanset at det ikke kunne betegnes som et væsentligt problem i den danske flåde. Greenpeace finder, at man fra dansk side bør have større fokus på denne sag med henblik på at sikre en løsning af EU's problem på dette område. Greenpeace finder endvidere, at det er vigtigt at sikre valide opgørelser af kapacitet i medlemslandenes flåder i forhold til fiskeressourcerne.

I relation til kapacitet påpeger Greenpeace ligeledes, at det er vigtigt, at reduktion af kapaciteten også indbefatter en kvalitativ dimension, således forstået at fokus er på at udtage de fartøjer, som er mest miljøpåvirkende via deres fiskerimetoder, energiforbrug etc.

Greenpeace finder også behov for, at medlemsstaterne får mulighed for at implementere beslutninger med henblik på at forbedre miljøet i egne farvande som nationale foranstaltninger. Greenpeace tilkendegiver desuden, at man ønsker en kapacitetsreduktion på 50 % på en periode over 5 år fra 1. januar 2013, idet det dog præciseres, at dette er et samlet mål på EU-plan, og ikke er et specifikt mål de enkelte medlemsstater, idet problemet ikke er lige stort alle steder.

Greenpeace finder, at der bør foretages fuld miljøkonsekvensvurderinger af de enkelte fiskerier, samt at kvoterne skal fastlægges helt i tråd med den videnskabelige rådgivning. *Endvidere* understreger Greenpeace, at det er vigtigt, at medlemsstaterne selv har mulighed for at gribe ind i relation til målsætningerne i habitatdirektivet og havstrategidirektivet frem for, at regulering sker på EU-niveau.

Vedrørende kystfiskeriet finder Greenpeace, at det er vigtigt, at der på EU-niveau opstilles overordnede politiske mål for beskyttelse af kystfiskeriet, samtidig med at organisationen dog er enig i opfattelsen af, at det ikke vil være muligt på EU-niveau at opstille detaljerede, specifikke mål for kystfiskeriet på tværs af landegrænserne grundet kystfiskeriets diverse karakter i EU.

Greenpeace påpeger i relation til målet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), at dette er et skridt i den rigtige retning, men at de enkelte fiskerier må vurderes ud fra en helhedsvurdering, således at der foretages en vurdering af den samlede påvirkning af økosystemerne.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation bemærker, at det ikke er retvisende alene at måle kapacitet ved tonnage, særligt inden for den pelagiske sektor, idet det af flere årsager, herunder kvalitetshensyn, kan være hensigtsmæssigt at anvende større fartøjer. Man påpeger endvidere, at fokus bør rettes mod at sikre overholdelse af reglerne, idet der ikke ses behov for at have kapacitetsregler, hvis medlemsstaters tildelte kvoter overholdes. Således finder organisationen, at man fra dansk side ikke behøver at problematisere, at andre medlemsstater eventuelt vælger at bevare en for stor fiskeriflåde, der dermed får en dårlig økonomi.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens grønbog velkommen, idet man ser frem til en kommende bred debat af alle aspekter af en fremtidig fælles fiskeripolitik. Regeringen ønsker blandt andet, at en fremtidig fiskeripolitik løser problemer med discard, at TAC/kvotesystemet med henblik herpå ændres, så "landingskvoter" erstattes af "fangstkvoter", at fiskeriet bliver mere selektivt, og at reglerne bliver enkle og omkostningseffektive. Regeringen støtter integration af den fælles fiskeripolitik i en bredere havpolitisk sammenhæng.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne hilser det generelt velkomment, at der nu iværksættes en bred debat om den kommende reform af den fælles fiskeripolitik. Der er bred enighed om, at politikken på en lang række punkter skal reformeres, og særligt er fokus på at sikre en mere enkel og effektivt fungerende

fælles fiskeripolitik. Ligeledes tilkendegiver de fleste medlemslande, at der er behov for at tilpasse beslutningsstrukturerne omkring den fælles fiskeripolitik, således at fokus på højeste politiske niveau (Rådet og Europa-Parlamentet) rettes mod strategi og langsigtede mål for forvaltningen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat om Kommissionens grønbog til Folketingets Europaudvalg den 18. maj 2009.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. april 2010 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. april 2010, jf. samlenotat oversendt den 8. april 2010.

Sagen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. maj 2009 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. maj 2009, jf. samlenotat oversendt den 12. maj 2009.

Sagen har på grundlag af foreløbige forventninger til grønbogen været forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. april 2009 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. april 2009, jf. samlenotat oversendt den 3. april 2009.

Fødevarerministeriets rapport om en ny europæisk fiskeripolitik blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. december 2008 og teknisk gennemgang heraf blev afholdt den 9. december 2008.

Regeringens høringssvar til Kommissionen på Kommissionens grønbog blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 23. december 2009.

Rapporten, høringssvaret og notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

8. Meddelelse fra Kommissionen – høring om fiskerimuligheder for 2011

KOM (2010) 241

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen foreslår i sin meddelelse anvendelse af en række principper for fastlæggelsen af de samlede tilladte fangstmængder (TAC) og kvoter for 2011. Hensigten er en tidlig drøftelse af principper forud for fremlæggelsen af forslag til de årlige TAC/kvoteforordninger. Af meddelelsen fremgår blandt andet også information om den seneste politiske udvikling, en status for ressourcerne og en tidsplan for fremlæggelsen af forslagene til TAC/kvoter for 2011 for henholdsvis Sortehavet, Østersøen og andre områder samt for dybhavsarter 2011 og 2012.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2010) 241 af 17. maj 2010 fremlagt en meddelelse fra Kommissionen – høring om fiskerimuligheder 2011. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 20. maj 2010 i en dansk sprogudgave.

Meddelelsen forventes på dagsordenen for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Formål og indhold

Kommissionen har siden 2006 udarbejdet årlige politikerklæringer om fastsættelse af fiskerimuligheder. Disse årlige politikerklæringer skal ses som led i forbedring af processen med vedtagelse af de årlige TAC/kvoteforordninger⁴.

Meddelelsen indeholder ud over principper for fastsættelse af fiskerimulighederne for 2011 blandt andet også information om den seneste politiske udvikling, en status for ressourcerne og en tidsplan for forslag til TAC/kvoter 2011. Kommissionen ønsker at høre medlemsstaternes og aktørernes holdninger til den i meddelelsen beskrevne strategi.

Den seneste politiske udvikling

Kommissionen anfører, at der i 2011 ikke vil være megen tid tilbage, hvis man skal nå at gennemføre målet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) senest i 2015.⁵ Mange vigtige bestande er nu omfattet af langsigtede planer, som indbefatter F_{msy} -mål.⁶ Kommissionen vil for både nye og eksisterende planer, som skal revideres for at tilpasse deres mål til MSY-princippet, udarbejde egnede F_{msy} -baserede forslag.

Når det gælder bestande, som der endnu ikke er foreslået langsigtede planer for, vil det ifølge Kommissionen være hensigtsmæssigt at arbejde hen imod MSY ved i perioden 2011-2014 at reducere fiskeridødeligheden i fire lige store etaper og derefter at udnytte bestandene på F_{msy} -niveau fra og med 2015.

Med henblik på en mere regional tilgang til gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik ønsker Kommissionen desuden at høre de interesserede parter mening om spørgsmålet om uddelegering af forvaltningen af TAC'er, som kun berører en enkelt medlemsstat, til den pågældende medlemsstat under forudsætning af, at der gives langsigtede tilsagn om rapportering og god forvaltningspraksis.

Ressourcernes tilstand

Kommissionen anfører, at der er enkelte lyspunkter, hvad angår fiskebestandenes tilstand:

⁴ TAC = total allowable catches = samlede tilladte fangstmængder.

⁵ EU og dets medlemsstater har på verdensstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg (september 2002) indgået en international politisk forpligtelse til at vedligeholde og genoprette fiskebestandene, så de kan give det maksimalt bæredygtige udbytte, med sigte på snarest og så vidt muligt senest 2015 at nå disse mål for nedfiskede bestande.

⁶ Fiskeri på grundlag af det maksimalt bæredygtige udbytte (F_{msy}) er den fiskeriintensitet, der giver det største udbytte fra bestanden på lang sigt uden at reducere bestandens evne til at reproducere sig på kort sigt.

- antallet af bestande, hvorom det kan konstateres, at de ikke overfiskes, er steget fra 2 i 2005 til 11 i 2010,
- mens der tidligere var 20 bestande, som var omfattet af anbefalinger om fiskestop, gælder dette nu kun 14 bestande, og
- antallet af bestande, ”som befinder sig uden for sikre biologiske grænser” (men som ikke er omfattet af rådgivning om fiskestop) er faldet fra 30 i 2003 til 22 i 2010.

Kommissionen understreger, at disse fremskridt dog kun er en forsigtig start, og at der ingen garanti er for, at det vil lykkes at genoprette bestandene. EU er således nødt til at fortsætte bestræbelserne.

For så vidt angår Nordsøen, Skagerrak og Kattegat bemærker Kommissionen, at her er sket større fremskridt end i andre områder. Antallet af bestande, som befinder sig uden for sikre biologiske grænser, er faldet fra 8 til 6, og der er nu 5 bestande, som ikke overfiskes i forhold til F_{msy} , i forhold til kun 2 sidste år. I Østersøen befiskes to bestande på eller under F_{msy} -niveauet. De øvrige 5 bestande overfiskes i forhold til F_{msy} .

Principper for fastsættelse af fiskerimuligheder 2011

Kommissionen anfører indledningsvist, at dens forslag om TAC/kvoter er baseret på syv principper:

- fiskerimulighederne skal i overensstemmelse med hovedmålene i den fælles fiskeripolitik fastlægges på et niveau, der sikrer en bæredygtig udnyttelse af ressourcerne ud fra et miljømæssigt, økonomisk og socialt synspunkt,
- de årlige udsving bør begrænses i det omfang, det er muligt, for at sikre stabile og forudsigelige forhold for aktører, der er afhængige af fiskeri, og undgå unødvendige kvoteændringer,
- de internationale forpligtelser skal overholdes, blandt andet forpligtelsen til at genopbygge bestande, således at de når deres maksimale bæredygtige udbytte,
- langsigtede planer skal gennemføres,
- befiskning af overfiskede bestande bør reduceres og nedfiskede bestande genopbygges,
- forslagene bygger på rådgivning fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF), som igen bygger på rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES), og
- forsigtighedsprincippet finder anvendelse – manglende data er ikke noget bevis for bæredygtighed.

Langsigtede planer spiller fortsat en central rolle i Kommissionens politik, og arbejdet med at få endnu flere bestande, herunder laks og de pelagiske bestande i Østersøen og enkelte middelhavs fiskerier, ind under langsigtede forvaltningsplaner vil også fortsætte i 2010.

I de tilfælde, hvor der endnu ikke er iværksat langsigtede planer, finder Kommissionen at det er nødvendigt at foretage visse ændringer af de hidtil anvendte arbejdsmetoder for fastsættelse af TAC'erne for at bringe fiskeriet i overensstemmelse med F_{msy} . For bestande, som overfiskes i forhold til MSY , men som befinder sig inden for sikre biologiske grænser, vil Kommissionen således

foreslå justeringer af TAC'erne, således at målet om at reducere fiskeridødeligheden til MSY-niveauet kan nås senest i 2015. Grænsen for TAC-udsving vil derfor blive hævet fra 15 % til 25 % for at nå dette mål. For bestande, der overfiskes, og som desuden befinder sig uden for sikre biologiske grænser, vil Kommissionen ligeledes ændre sine principper for at sikre, at der gøres fremskridt i retning af at nå MSY-målet.

Kommissionens principper for TAC-fastsættelse er opdelt i 11 bestandskategorier, jf. tabel nedenfor. I forhold til sidste år er der ændringer i kategori 2 og 3 som nævnt med henblik på at nå MSY-målet. Endvidere er kategori 4 præciseret. I kategori 8, 9 og 11 er der indføjet oplysninger om fiske-riindsatsen. I det følgende er en beskrivelse af Kommissionens foreslåede principper for fastsættelse af TAC'er. Der bør anvendes forskellige regler afhængigt af risikoniveau for de enkelte bestande. Bestande er udsat for høj risiko, når de falder til under forsigtighedsreferenceniveauet for biomasse (B_{pa}) - det niveau, hvor der er risiko for, at bestandens fremtidige produktivitet bliver lavere. Et andet tegn på høj risiko er, når fiskeridødeligheden ligger højere end forsigtighedsreferenceniveauet for fiskeridødelighed (F_{pa}). Ved fiskeridødelighed (F) forstås den årlige fangst divideret med bestandens gennemsnitlige størrelse gennem året som helhed. Hvis en bestand er mindre end B_{pa} eller befiskes med en fiskeridødelighed højere end F_{pa} , er den "uden for sikre biologiske grænser" og omvendt. Ændringer i forhold til sidste års principper er markeret med fed skrift.

Nr.	Videnskabelig rådgivning	Foranstaltninger i forbindelse med fastsættelse af TAC
1	Bestand, der befiskes med det maksimalt bæredygtige udbytte	Det tilstræbes at fastsætte TAC'en i overensstemmelse med fangstprognosen svarende til den fiskeridødelighed, der på lang sigt giver det højeste udbytte, men TAC'en må højst ændres med 25 %.
2	Bestand, der overfiskes i forhold til det maksimale bæredygtige udbytte, men som ligger inden for sikre biologiske grænser	Det tilstræbes at fastsætte TAC'en til den højeste af følgende værdier: a) fangst i overensstemmelse med prognosen svarende til det højeste udbytte på lang sigt eller b) fangst svarende til en reduktion af fiskeridødeligheden med en fjerdedel af forskellen mellem den aktuelle fiskeridødelighed og den fiskeridødelighed, der på lang sigt vil give det højeste udbytte, men TAC'en må højst ændres med 25 %.
3	Bestand, der er uden for sikre biologiske grænser	Det tilstræbes at fastsætte TAC'en til det højeste niveau af enten: a) fangst i overensstemmelse med prognosen svarende til det højeste udbytte på lang sigt eller b) fangst svarende til en reduktion af fiskeridødeligheden med den højeste af følgende værdier i) 30 % ii) en fjerdedel af forskellen mellem den aktuelle fiskeridødelighed og den fiskeridødelighed, der på lang sigt vil give det højeste udbytte, men TAC'en må højst reduceres med 30 %, så længe fiskeridødeligheden ikke stiger.
4	Bestanden er omfattet af en langsigtet plan, og der er videnskabelig rådgivning om, hvilken fangst, der svarer til planen	TAC'en skal fastsættes i henhold til den relevante plan. Denne kategori har forrang for andre kategorier.

Nr.	Videnskabelig rådgivning	Foranstaltninger i forbindelse med fastsættelse af TAC
5	Bestanden består af en kortlivet art, og der kan ikke udarbejdes en årsprognose	Der fastsættes en foreløbig TAC, som ændres, når der i årets løb foreligger nye oplysninger.
6*	Bestandens tilstand kendes ikke nøjagtigt, og STECF anbefaler en passende fangstmængde	Det tilstræbes at fastsætte TAC'en i overensstemmelse med STECF's rådgivning, men TAC'en må højst ændres med 15 %.
7*	Bestandens tilstand kendes ikke nøjagtigt, og STECF anbefaler, at fiskeriindsatsen reduceres	TAC'en bør reduceres med op til 15 %, og STECF bør anmodes om at anbefale et passende indsatsniveau.
8*	Bestandens tilstand kendes ikke nøjagtigt, og STECF udtaler, at bestanden vokser	TAC'en bør forhøjes med op til 15 %. Ingen forøgelse af fiskeriindsatsen[§].
9*	Bestandens tilstand kendes ikke nøjagtigt, og STECF udtaler, at bestanden bliver mindre	TAC'en bør reduceres med op til 15 %. Fiskeriindsatsen reduceres[§].
10	STECF anbefaler nulfangst, størst mulig fangstreduktion eller lignende	TAC'en bør reduceres med mindst 25 %. Der bør gennemføres genopretningsforanstaltninger, herunder reduktion af fiskeriindsats og indførelse af mere selektive fiskeredskaber.
11	Der foreligger ingen rådgivning fra STECF, eller bestandens tilstand kendes ikke nøjagtigt, og STECF har ikke udtalt sig om, hvorvidt bestanden reduceres eller vokser.	TAC bør tilnærmes seneste faktiske fangstmængder, men bør højst ændres med 15 % om året, eller medlemsstaterne bør udarbejde en gennemførelsesplan med henblik på hurtigt at tilvejebringe rådgivning. Ingen forøgelse af fiskeriindsatsen**.

* Denne regel kan blive ændret. Kommissionen har anmodet ICES om at udtale sig om eventuelle nye muligheder som omhandlet i bilag IV. Hvilken regel, de i sidste ende vil blive anvendt, afhænger af resultatet af den pågældende rådgivning.

** Hvis relevant.

Fiskeriindsatsen er blevet forvaltet parallelt med TAC'erne for at reducere discard, begrænse mulighederne for ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri og tilskynde til nedbringelse af overkapaciteten. Regler om regulering af fiskeriindsatsen findes i en række langsigtede planer blandt andet for torsk i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat og Østersøen, rødspætte og tunge i Nordsøen, tunge i den vestlige del af Den Engelske Kanal samt den sydlige kulmulebestand og jomfruhummerbestanden.

Foranstaltninger til reduktion af discard

Kommissionen nævner, at Kommissionen finder det yderst vigtigt at reducere discard, fordi det er dokumenteret, at reduktion af discard kan resultere i højere TAC'er. Kommissionen agter derfor at undersøge resultaterne af de initiativer, der er truffet i 2010 til at reducere discard.

Tidsplan for fremlæggelse af forslag

Kommissionen fremlægger i efteråret 2010 fire forslag til TAC/kvoter 2011. Forslag om TAC/ kvoter 2011 for Østersøen forventes fremlagt i begyndelse af september med henblik på vedtagelse i oktober. Forslag om TAC/kvoter 2011 og 2012 for dybhavsarter forventes fremlagt i slutningen af september med henblik på vedtagelse i november. Forslag om TAC/kvoter 2011 for Sortehavet og forslag til den generelle TAC/kvoteforordning for 2011 for alle andre områder forventes fremlagt i oktober med henblik på vedtagelse i december.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Meddelelsen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser, men anvendelsen af principperne i sammenhæng med den videnskabelige rådgivning vil have betydning for de fiskerimuligheder, som fastsættes i forbindelse med de årlige TAC/kvoteforordninger. Uden kendskab til den samlede videnskabelige rådgivning er det dog ikke muligt at vurdere konsekvenserne heraf.

Høring

Sagen har været drøftet på møde i §5-udvalget (fiskeri) den 9. juni 2010.

Danmarks Fiskeriforening udtrykte bekymring for mulighederne for at nå MSY-målet i 2015 blandt andet i lyset af utilstrækkelige data og rådgivning for visse bestande. Endvidere stillede foreningen spørgsmålstegn ved, om det overhovedet var muligt at fastsætte MSY-mål for blandede fiskerier og områder med væsentlig interaktion mellem bestandene som for eksempel mellem brisling, sild og torsk i Østersøen. Der blev i den sammenhæng også udtrykt meget stor bekymring for ICES's MSY-målsætning for torsk i den vestlige Østersø, hvilket ville være særdeles problematisk for fiskeriet. I lyset af disse uklarheder fandt foreningen, at det var for tidligt på nuværende tidspunkt at arbejde hen mod MSY-mål, idet det var nødvendigt med de tilstrækkelige afklaringer forinden.

Desuden bemærkedes det i relation til reduktioner af fiskeriindsats for dybhavsarter, at det var problematisk, hvis det indebærer, at man forhindrer et tidligere fiskeri i på ny at opstå, fordi man ikke har fisket i større omfang for nylig, idet referencen skal opgøres til 65 % af det højeste indsatniveau i de foregående år for de relevante arter.

Med hensyn til reduktion af fiskeriindsatsen i Nordsøen henvistes der til, at Kommissionen anførte, at reduktion ville ske i henhold til den langsigtede plan for torsk, men foreningen fandt, at der var argumenter for ikke at følge planen.

Foreningen fandt, at det var uacceptabelt, at Kommissionen ønskede at regulere fiskeriindsatsen i forbindelse med kategori 7-11. Særligt kategori 11 gav i øvrigt anledning til kritik. Endelig fandt Danmarks Fiskeriforening, at der var behov for at inddrage socio-økonomiske faktorer i forbindelse med den årlige TAC-fastsættelse, og ikke kun i forbindelse med langsigtede planer.

Greenpeace bemærkede, at man ud over at henvise generelt til overholdelse af internationale forpligtelser, blandt andet MSY mål, burde Kommissionen også henvise til forpligtelser til at stoppe tab af biodiversitet og etablering af et netværk af marint beskyttede områder. Der var behov for, at man så på hele økosystemet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for, at der på et tidligt tidspunkt af året bliver lejlighed til en generel drøftelse af overvejelser om fastsættelse af TAC/kvoter for det kommende år. Regeringen er endvidere positiv over for fastlæggelsen af generelle principper for vedtagelsen af TAC/kvoter. Det er imidlertid vigtigt, at der er plads til konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Princippet om +/- 15 % udsving i TAC'en, som har været anvendt på en lang række områder og i nogle flerårige planer, vurderes generelt som et godt redskab til at undgå for store udsving i fiskerimulighederne fra år til år, som kan indebære vanskeligheder i erhvervets planlægning. Regeringen støtter imidlertid Kommissionens bestræbelser i at nå MSY-målene gradvist frem til 2015 og anerkender, at der i den forbindelse – samt på grund af bestandenes tilstand - kan være behov for større intervaller for udsving.

For så vidt angår den eventuelle mulighed for at uddelegere forvaltningen af TAC'er, som kun berører en enkelt medlemsstat, til den pågældende medlemsstat under forudsætning af, at der gives langsigtede tilsagn om rapportering og god forvaltningspraksis, finder regeringen, at der er behov for en nærmere præcisering af ideen, og at det i givet fald er et principielt spørgsmål, som bør indgå i drøftelserne om regionalisering i forbindelse med reformen af den fælles fiskeripolitik i 2012.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne generelt vil støtte fastlæggelsen af generelle principper for fastsættelse af TAC/kvoter, men at de vil lægge vægt på, at principperne ikke er så nagelfaste, at der ikke er plads til konkrete vurderinger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

9. Kvartalsrapport fra Kommissionen om markedet for mejeriprodukter KOM-dokument foreligger ikke

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. marts 2010.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen forventes at forelægge en opdateret markedsrapport om mælk på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010.

Baggrund

Markedssituationen for mælk blev drøftet på Det Europæiske Råd den 18.-19. juni 2009, og der blev fremlagt følgende konklusioner: ”Det Europæiske Råd drøftede den nuværende situation på mælkemarkedet. Det opfordrede Kommissionen til at fremlægge en dybtgående markedsanalyse inden for de næste to måneder, der omfatter eventuelle muligheder for at stabilisere mælkemarkedet og samtidig respekterer resultatet af sundhedstjekket.” Kommissionen har ved KOM(2009)385 af 22. juli 2009 fremsendt meddelelse om markedssituationen for mælk og mejeriprodukter i 2009. Ifølge meddelelsen vil Kommissionen hvert kvartal præsentere en markedsrapport for Rådet.

Kommissionen præsenterede senest en kvartalsrapport på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010. Rapporten beskriver markedssituationen for mælk og mejeriprodukter.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en rapport og ikke om forslag til egentlige retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Kommissionen forventes at fremlægge en opdateret markedsrapport om mælk og mejeriprodukter på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010. Af Kommissionens kvartalsrapport præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010 fremgik det, at priserne både på EU's marked og på verdensmarkedet var ved at stabilisere sig trods den sæsonmæssige stigning i EU's produktion. Det vurderes, at EU's samlede mælkeproduktion i kvoteåret 2009/2010 vil ligge 7 % under den samlede mælkekvote, og 0,6 % under mælkeleverancen for kvoteåret 2008/2009. For kalenderåret 2009 var der en stigende produktion i Belgien, Danmark, Tyskland og Nederlandene, men samlet lå produktionen i EU 0,6 % under produktionen i kalenderåret 2008.

Det kan oplyses, at den gennemsnitlige afregningspris til producenterne i EU steg fra 23,5 eurocent/kg. i april 2009 til 28,5 eurocent/kg. i februar 2010 og faldt i marts 2010 til 27,6 eurocent/kg, hvilket er normalt for årstiden.

Markedspriserne for smør og skummetmælkspulver i EU er steget siden foråret 2009 og har stabiliseret sig på et niveau over interventionsniveauet. Der er ikke opkøbt smør eller skummetmælkspulver (efter licitationsprocedure) siden henholdsvis september og oktober 2009, og eksportrestitutioner for alle mejeriprodukter blev ligeledes nulstillet den 20. november 2009. Der er p.t. ingen interesse for at anvende intervention, selv om der blev åbnet op for denne mulighed med virkning fra den 1. marts 2010. Kommissionen vurderer i lyset af den nuværende markedssituation, at det er det rigtige tidspunkt at påbegynde salg fra interventionslagrene, hvilket blev indledt den 1. juni 2010. EU's eksport til tredjelande, navnlig hvad angår skummetmælkspulver, er forbedret betydeligt i den forgangne del af 2010 i forhold til tilsvarende periode i 2009. I den forbindelse bemærkes, at såvel verdensmarkedspriserne som EU's priser er steget som følge af større efterspørgsel og afdæmpet udbud.

Kommissionens meddelelse

I meddelelsen af 22. juli 2009 forelagde Kommissionen overvejelser til, hvordan markedet for mælk og mejeriprodukter kunne understøttes. Kommissionen pegede på en række tiltag, hvoraf følgende er blevet gennemført:

- Forlængelse af interventionsperioden for opkøb af smør og skummetmælkspulver til den 28. februar 2010 samt mulighed for yderligere forlængelse til den 28. februar 2011.
- Forlængelse af perioden hvor der kan gives støtte til privat oplagring af smør.
- Fremskudt udbetaling af direkte støtte for 2009.
- Fremskyndet tidsfristerne for at søge om støtte til salgsfremmekampagner for mælk og mejeriprodukter.
- Udvidet kategorien af produkter, der er støtteberettiget under skolemælksordningen.

- Der er givet mulighed for at udbetale kontanttilskud på 15.000 € (ca. 112.000 kr.) pr. bedrift. Muligheden anvendes under de midlertidige kriserammebestemmelser, som gælder frem til udgangen af 2010. Såfremt en primærproducent allerede modtager *de minimis* statsstøtte på 7.500 € trækkes disse fra de 15.000 €.
- Eksportrestitutioner i mejerisektoren blev genoptaget i januar 2009. Dog blev de nulstillet den 20. november 2009, idet markedssituationen er i bedring.
- Oprettelse af en særlig støtte til mejerisektoren på 300 mio. € i budgetåret 2010.

Kommissionen har endvidere nedsat en særlig high level ekspertgruppe om mælk, der frem til 15. juni 2010 skal drøfte den fremtidige organisering af mælkesektoren. På baggrund af dens drøftelser vil gruppen medio juni 2010 fremlægge en rapport, som efterfølgende forventes fremlagt på råds-mødet (landbrug og fiskeri) den 12. juli 2010.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om markedsrapporten.

Konsekvenser

Markedsrapporten har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt om sagen ved møde den 9. juni 2010.

Landbrug & Fødevarer bekræfter den forbedrede markedssituation og ser positivt på det påbegyndte salg fra interventionslagrene. Markedssituationen taget i betragtning ser man ikke behov for særordninger for mælkeproducenterne.

Sagen har tidligere været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bekræfter de beskrevne tendenser, hvor der hen over efteråret 2009 skete en mærkbar stigning i mælkeprisen i EU, blandt andet som følge af de støtteforanstaltninger, der indførtes i eftersommeren 2009. Siden 1. januar 2010 er der sket et fald i spotpriserne for smør og mælkepulver på 20 til 25 %. Denne tendens er imidlertid gennem de seneste uger ændret til en stabilisering af situationen. Aktuelt ligger den europæiske pris for skummetmælkspulver ca. 18 % over interventionsprisen, medens den for smør ligger knap 30 % over. Der er derfor ingen forventninger i erhvervet om systematisk intervention i den indeværende sæson fra marts til september 2010.

Baggrunden er givet en bedre balance mellem udbud og efterspørgsel på det globale plan. Uden for EU har især Oceanien oplevet et fald i mælkeproduktionen hen over den netop overståede højsæson. I USA opleves et mindre fald i produktionen og i EU er produktionen i indeværende kvoteår lavere end sidste år til trods for udvidede kvoter. På nuværende tidspunkt er det alene Nederlandene og Danmark, der ser ud til at komme til at overskride kvoten og skulle betale superafgift. Bedringen i markedet er således en konsekvens af en global nedgang i udbuddet som følge af dels klimatiske forhold, dels en meget dårlig økonomi i mejeribrugget i 2009. Her over for står, at efterspørgslen langt de fleste steder fortsat lider under den økonomiske krise.

Med 3 uger tilbage af indeværende kvoteår ser afgiften for Danmarks vedkommende ud til at komme til at ligge i intervallet fra 36 til 39 millioner kr. Der er, ganske som normalt, et relativt stort antal mælkeproducenter, der fuldt legalt har produceret mere end kvoten tillader. Dette skyldes at der er en større frimængde, således at kvoten i gennemsnit vil kunne overskrides med et endnu ukendt antal procent. Normalt ligger denne afgiftsfrie udnyttelse lige over 106 %, denne procent ventes i år at blive større. Dette bevirker imidlertid, at et større antal producenter derfor ikke vil føle sig tilskyndet til at nedskære produktionen mod slutningen af kvoteåret, hvilket har en uheldig indflydelse på afgiftsbeløbets størrelse. I samme retning trækker at mælkeprisen aktuelt er marginalt større end afgiften på 2,07 øre pr. kg. mælk, der er derfor ingen grund til at destruere mælk.

Som en konsekvens af den meget pressede økonomiske situation for mælkeproducenterne gennem det sidste år, vil et større antal af disse derfor komme til at udrede en superafgift, der oven i den generelt pressede situation lægger et yderligere stærkt pres på deres økonomi. Det kan oplyses at der aktuelt pr. 8. marts 2010 er 125 mælkeproducenter der har overskredet deres kvote med mere end 20 %. Denne overskridelse alene udgør 14 mio. kg mælk eller det dobbelte i superafgift, svarende til et gennemsnit på 230.000 kr. pr. bedrift, hvilket er væsentlig mere end tidligere set.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen tager Kommissionens forventede markedsrapport til efterretning. Regeringen arbejder for, at markedsinstrumenter som intervention og prisstøtte enten ophører eller opretholdes på et minimum som et reelt sikkerhedsnet. Regeringen vil endvidere modsætte sig en udskydelse af gennemførelsen af centrale dele af sundhedstjekket, således at strategien for afvikling af mælkekvoterne ligger fast.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at de fleste medlemsstater vil notere sig Kommissionens markedsrapport.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens meddelelse af 22. juli 2009 har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. september 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009, jf. samlenotat oversendt den 25. august 2009 samt den 9. oktober 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2009, jf. samlenotat oversendt den 1. oktober 2009. Kommissionens seneste forventede kvartalsrapport har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. marts 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010, jf. samlenotat oversendt den 18. marts 2010.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

10. Forenkling af den fælles landbrugspolitik

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. december 2009. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen forventes at orientere om status for forenkling af den fælles landbrugspolitik. Der er tale om opfølgning på en tidligere meddelelse om forenkling fra april 2009 såvel som status for Kommissionens arbejde med 39 konkrete foreklingsforslag. Det forventes desuden, at der vil blive orienteret om Europa-Parlamentets beslutning om forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Baggrund

Kommissionen forventes at orientere om status for forenkling af den fælles landbrugspolitik. Den seneste statusorientering fandt sted på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-16. december 2009.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Formål og indhold

Kommissionen orienterede på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-16. december 2009 om status for opfølgningen på de 39 konkrete foreklingsforslag, der af 13 medlemsstater, herunder Danmark, blev forelagt Rådet (landbrug og fiskeri) den 24. april 2009. Kommissionen havde gennemført eller ville gennemføre ca. 10 af forslagene inden for den nærmeste fremtid, mens de øvrige var udsat til analyse eller afvist.

Kommissionen rapporterede ligeledes om andre foreklingsinitiativer gennemført eller vedtaget af Kommissionen i perioden fra marts til december 2009. Disse initiativer var hovedsageligt relateret til opfølgning på Kommissionens meddelelse KOM (2009) 128 ”En forenklet landbrugspolitik for Europa til fordel for alle” såvel som rådskonklusionerne herom.

Efterfølgende har Kommissionen fulgt op på visse af foreklingsforslagene. Der er således blandt andet fjernet et licenskrav i forbindelse med import af en række forarbejdede kornvarer, vin og sukker. Samtidig er licenskravet i forbindelse med eksport af korn, ris og sukker uden eksportrestitutioner blevet fjernet. Kommissionens Ekspertgruppe for Forenkling af den Fælles Landbrugspolitik har ligeledes drøftet foreklingsforslagene.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen, men Europa-Parlamentet har den 18. maj 2010 vedtaget en beslutning om forenkling af den fælles landbrugspolitik med udgangspunkt i Kommiss-

sionens tidligere meddelelse om forenkling KOM(2009)128 ”En forenklet landbrugspolitik for Europa til fordel for alle”. I denne beslutning understreger Europa-Parlamentet nødvendigheden af at forenkle den fælles landbrugspolitik yderligere for at nedbringe de dermed forbundne gennemførelsesomkostninger for EU's institutioner, medlemsstater og støttemodtagere. Europa-Parlamentet lægger speciel vægt på forenkling af krydsoverensstemmelse, direkte betalinger, udvikling af landdistrikter og dyreidentifikation.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Høring

§ 2-udvalget(landbrug) er blevet hørt ved møde den 9. juni 2010.

Landbrug & Fødevarer henviser til tidligere høringssvar og understreger vigtigheden af forenkling i relation til forhandlingerne om den fremtidige landbrugspolitik. Landbrug & Fødevarer fremsatte desuden et konkret forenklingforslag vedrørende kravet om dobbelt indberetning for dyr, der sendes til slagting eller destruktion. Efter de gældende regler skal både landmanden, der sender dyret til slagting, og slagteriet, der modtager dyret, foretage indberetning til det Centrale Husdyrbrugs-Register (CHR). Forslaget fra Landbrug & Fødevarer indebærer, at det fremover kun er slagteriet, der indberetter, således at den dobbelte indberetning af samme hændelse undgås.

§ 2-udvalget(landbrug) er tidligere blevet hørt ved møde den 2. november 2009.

Landbrug & Fødevarer støtter generelt bestræbelserne på at forenkle den fælles landbrugspolitik og ser særlig positivt på de af de 39 forenklingforslag, der er rettet mod landmændene. Særligt i krisetider kan forenkling bidrage til at reducere omkostningerne. Landbrug & Fødevarer henviser i øvrigt til tidligere høringssvar afgivet af Landbrugsraadet i forbindelse med skriftlig høring vedrørende KOM(2009)128 ”En forenklet landbrugspolitik for Europa til fordel for alle”.

Landbrugsraadet noterer med tilfredshed, at Kommissionen har stor fokus på forenkling og omkostningsbesparelser; og at der også er nået betydelige konkrete resultater. Her er det blandt andet værd at nævne bortfaldet af braklægningskravet og fjernelsen af 10-månedersreglen. Det fjerner dog ifølge Landbrugsraadet ikke den kendsgerning, at Kommissionen ikke har leveret den nødvendige forenkling og gennemsækelighed på det måske vigtigste område, nemlig reglerne for krydsoverensstemmelse. Landbrugsraadet konstaterer tværtimod med bekymring, at udviklingen går i den forkerte retning. I stedet for at reducere og forenkle regelsættet vedrørende krydsoverensstemmelse oplever vi fra Kommissionens side en ”snigende” udbygning og udvidelse af kravene. Således kom landdistriktsordningerne med i 2008, og der er i 2009 sket en udvidelse vedrørende God Landbrugs- og Miljømæssig stand (GLM). Landbrugsraadet påpegede senest i forbindelse med fremsættelsen af forslaget til sundhedstjekket af den fælles landbrugspolitik, at der må ske en væsentlig reduktion i omfang og kompleksitet i kravene. Der er efter Landbrugsraadets opfattelse for mange krav omfattet af ordningen, og i mange tilfælde er kravene alt for uklare og ikke målbare. Overholdelse beror derfor i alt for mange tilfælde på et skøn, hvilket giver anledning til stor usikkerhed hos landmændene. Landbrugsraadet henviser til, at der i aftalen om sundhedstjekket indgår en erklæring, hvor

Rådet og Kommissionen lover, at de vil arbejde for yderligere forenkling. Den erklæring skal snarest omsættes i reel handling.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark arbejder aktivt for at forenkle den fælles landbrugspolitik og finder det vigtigt med en kontinuerlig proces med input til yderligere forenklingsinitiativer. Danmark finder, at det særligt i forbindelse med udformningen af den fremtidige landbrugspolitik er vigtigt at fokusere på forenkling. Fra dansk side tages Kommissionens præsentation til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være en positiv holdning til Kommissionens præsentation fra stort set alle medlemsstater. Det forventes ligeledes, at hovedparten af medlemsstaterne støtter en kontinuerlig proces i relation til forenkling af den fælles landbrugspolitik.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Den seneste rapport har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. december 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-16. december 2009, jf. samlenotat oversendt den 3. december 2009.

Det forventede indhold i den seneste rapport har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. november 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. november 2009, jf. samlenotat oversendt den 5. november 2009.

Det forventede indhold i Kommissionens tidligere meddelelse om forenkling (KOM(2009)128) har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. marts 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. marts 2009, jf. samlenotat oversendt den 12. marts 2009.

Den tidligere meddelelse om forenkling har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. april 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23.-24. april 2009, jf. samlenotat oversendt den 3. april 2009 samt den 20. maj 2009 forud for rådsmødet den 25. maj 2009, jf. samlenotat oversendt den 12. maj 2009.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

11. Den europæiske landbrugs- og fødevarerektorens internationale konkurrenceevne

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2010.

Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Formandskabet forventes på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 at fremlægge råds-konklusioner om den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne. Formandskabet fremlægger de forventede råds-konklusioner på baggrund af en række drøftelser i både rådet (landbrug og fiskeri) og i Europa-Parlamentet.

Baggrund

Det spanske formandskab forventes at fremlægge udkast til råds-konklusioner om den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. juni 2010 med henblik på vedtagelse af råds-konklusioner.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til et konkret forslag.

Formål og indhold

Det spanske formandskab satte den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010. Drøftelsen var blandt andet en opfølgning på arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne. Gruppen blev nedsat i Kommissionens regi (under generaldirektoratet for industri) og gennemførte en udredning med deltagelse af erhverv, forbrugere og enkelte medlemsstater med henblik på en samlet vurdering af fødevarerindustriens forudsætninger og muligheder med henblik på konkurrencedygtighed. Rapporten fra juli 2009 indeholder 30 anbefalinger og tilhørende køreplan for disses realisering⁷. Kommissionen orienterede om resultatet af arbejdet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009.

Rapporten lægger blandt andet op til en afbalanceret anvendelse af markedsinstrumenter med henblik på en større gennemslagskraft for markeds-signaler. Monitoring af markeds- og prisdannelse på fødevarerområdet anbefales i lyset af høje fødevarerpriser og konkurrenceforholdene for små og mellemstore virksomheder. I forhold til forskning og innovation lægges op til en jord til bord politik med fokus – også i det 7. rammeprogram – på udvikling af bæredygtig produktion og fremstillingsprocesser. Handelspolitisk lægges især op til snarlig og succesrig afslutning af WTO-forhandlingerne og supplerende styrkelse af bilaterale aftaler.

Den mest konkrete opfølgning på arbejdet i Kommissionens Gruppe på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne har bestået i Kommissionens meddelelse om en bedre fungerende fødevarerforsyningskæde i Europa, der blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-16. december 2009 og efterfølgende drøftet på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. januar 2010. Der blev fremlagt formandskabskonklusioner om meddelelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010.

Der var ligeledes fokus på anvendelsen af EU-standarder for fødevarer-sikkerhed, miljø, dyrevelfærd

⁷ Den endelige rapport og køreplanen er tilgængelige på:

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshortdetail.cfm?item_id=2954&lang=sv&tpa_id=156

m.v., såvel som betydningen af udformningen af landbrugspolitikken efter 2013 for så vidt angår konkurrencedygtighed i forhold til tredjelande. Dette kan ses i forlængelse af rådskonklusionerne om importerede landbrugsprodukters og fødevarers sikkerhed og overholdelse af fællesskabsreglerne vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008. Det forventes, at Kommissionen inden udgangen af 2010 vil fremlægge en rapport, eventuelt ledsaget af forslag, om effektiviteten af og konsekvensen i sundheds- og plantesundhedskontrollen i forbindelse med import af fødevarer, foder, dyr og planter med henblik på fortsættelse af en velfungerende EU-ramme vedrørende import.

Drøftelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010 om den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne fandt sted på baggrund af oplæg og spørgsmål fra formandskabet. Drøftelsen omfattede blandt andet de høje europæiske standarder, muligheden for at udbrede kendskabet til den europæiske model for landbrugs- og fødevarerproduktion samt anvendelse af geografiske betegnelser, oprindelsesmærkning og salgsfremme. Endvidere omfattede drøftelsen fødevarerforsyningskæden, behovet for forenkling og administrative byrdelettelser samt innovation.

Det spanske formandskab forventes på rådsmødet den 29. juni 2010 at fremlægge udkast til rådskonklusioner om den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne. Udkastet forventes at henvise til vigtigheden af den europæiske landbrugs- og fødevarermodel med høje standarder, men samtidig fremhæve, at den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne er under pres. Som en mulig løsning på denne udfordring forventes det, at konklusionerne blandt andet vil pege på lettelse af administrative byrder, øget fokus på innovation samt styrkelse af informationsindsatsen. I udkastet forventes det at blive fremhævet, at EU bør styrke sin rolle i internationale forhandlinger for at fremme EU's høje standarder i forbindelse med fastlæggelsen af internationale standarder. Konklusionerne forventes desuden at fastslå, at der ikke kan ses bort fra støtteinstrumenter, der netop kompenserer for tabet af konkurrenceevne som følge af de højere standarder.

Konsekvenser

De forventede rådskonklusioner har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser og vil i sig selv ikke berøre beskyttelsesniveauet.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse, men Europa-Parlamentets Udvalg om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter har den 10. maj 2010 afholdt en workshop om EU standarders indvirkning på konkurrencedygtigheden i landbrugssektoren.

Høring

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt om sagen ved møde den 9. juni 2010.

Landbrug & Fødevarer udtrykte generelt støtte til de forventede rådskonklusioner, dog med forbehold for de endelige formuleringer. Landbrug & Fødevarer fremhævede, at spørgsmålet om konkurrenceevne bør ses i relation til Europa 2020-strategien og anbefalede en mere ambitiøs tilgang til landbrugs- og fødevarerektorens bidrag til opfyldelse af målsætningerne i Europa 2020-strategien.

Såvel DI Fødevarer som Landbrug & Fødevarer understregede desuden vigtigheden af at følge op på anbefalingerne fra Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne.

Sagen har tidligere været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Forbrugerrådet finder i lyset af de vedvarende høje fødevarerpriser i Danmark, at opbygningen af en effektiv monitoring af markeds- og prisdannelse på fødevarerområdet aktivt bør fremmes fra dansk side.

Landbrug & Fødevarer henviser til tidligere afgivne høringssvar i forbindelse med drøftelse af arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne og meddelelsen om fødevarerforsyningskæden.

Arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne:

Landbrug & Fødevarer er overordnet tilfredse med rapporten fra gruppen, herunder de 30 anbefalinger. Der er anvendt en helhedsorienteret tilgang, hvor man har holdt sig for øje, at konkurrenceevnen i *hele* kæden fra jord til bord skal sikres. Dette er centralt, fordi der ofte er stærke kræfter, der fokuserer på de enkelte led i kæden.

Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at rapportens anbefalinger på en lang række områder havde været mere konkret og i større grad havde forholdt sig til, at EU ikke kan isolere sig fra udviklingen i den øvrige verden. Det gælder ikke mindst på det bioteknologiske område, selvom det skal anerkendes, at rapporten forholder sig mere reelt til problemerne end ofte set. Dog savnes der konkrete tiltag til at fremme udviklingen af GM-afgrøder og -produkter, som bidrager til at løse de udfordringer, hele sektoren står over for i forhold til miljø, klima, sundhed, ernæring mv., som også kan bidrage til en mere positiv holdning til genteknologien.

Bekymringen i forhold til, at rapportens anbefalinger er for generelt formulerede gælder også i forhold til den udarbejdede ”køreplan” (”roadmap”), hvor de 30 anbefalinger er blevet operationaliseret. I forhold til rapporten fra marts måned 2009 havde Landbrug & Fødevarer gerne set mere konkrete anbefalinger inden for følgende områder:

- *Bilaterale frihandelsaftaler*
EU bør have en mere ambitiøs dagsorden – både for at presse en WTO-aftale igennem og for at udnytte europæisk landbrugs komparative fordele på en række højværdimarkeder, ikke mindst Japan.
- *GMO – nultolerance*
Det er glædeligt at se, at rapporten understreger vigtigheden af at sikre forsyning af foder og andre råvarer til konkurrencedygtige priser, herunder specielt i forhold til GMO. Der er imidlertid behov for konkrete tiltag i forhold til at løse problemerne med nultolerancen for GMO, som er godkendt og omsættes på verdensmarkedet, men som endnu ikke er godkendt i EU.
- *Joint Technology Initiative for jordbrugs- og fødevarer*
EU bør indlede etableringen af et jordbrugs- og fødevarer-Joint Technology Initiative (JTI)

omkring fødevareklyngen. Ved at samle de offentlige parter, vidensinstitutioner og industrien i en forpligtende samarbejde bliver JTI'erne effektive forskningspolitiske redskaber til fremme af vidensniveauet og videnspredningen i Europa.

- *Det indre marked*

Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at anbefalingerne om det indre marked i større grad havde afspejlet, at fødevaremarkedet er globalt. Det anerkendes, at impact assessment er en vigtig forudsætning for at bedømme lovgivningsmæssige tiltag i relation til konkurrencekraften, men at pege på et allerede kendt instrument i lovgivningsprocessen er ikke ambitiøst. Anbefalingerne reflekterer desværre heller ikke over behovet for internationaliseringen af lovgivningen og anviser ikke måder, hvorpå den udfordring kan håndteres.

Afslutningsvis understreger Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt, at anbefalingerne bliver forankret både i den kommende Kommission og i Rådet. For at sikre den fortsatte opmærksomhed omkring rapportens anbefalinger, bør der med jævne mellemrum – for eksempel årligt – ske en tilbagemelding til Rådet om, hvor langt man er nået med gennemførelsen af de 30 anbefalinger.

Meddelelsen om fødevareforsyningskæden:

Landbrug & Fødevarer støtter Kommissionens oplæg om at fremme bæredygtige og markedsbaserede relationer mellem interessenterne, og sikre større gennemsigtighed i fødevareforsyningskæden. Landbrug & Fødevarer er desuden positive overfor de initiativer, som er rettet mod strukturelle spørgsmål i kæden med det formål at forbedre integrationen og konkurrenceevnen på længere sigt.

Landbrug & Fødevarer har stor forståelse for, at der i en række EU-lande er behov for at forbedre forholdet i fødevarekæden ved hjælp af frivillige standardkontrakter og ved tilskyndelse til oprettelsen af frivillige producentorganisationer. Det skal dog understreges, at det er nødvendigt at fastholde frivilligheden i forhold til standardkontrakter og oprettelsen af producentorganisationer. Erhvervet ønsker ikke et obligatorisk EU-regelsæt, fordi størstedelen af den danske landbrugs- og fødevaresektor allerede har en dækkende organisering på plads. I og med størstedelen af erhvervet er organiseret efter andelsprincippet, er det ikke nødvendigt i Danmark med standardkontrakter eller producentorganisationer for at forbedre producenternes position overfor forarbejdningsleddet.

Landbrug & Fødevarer støtter fuldt ud initiativet med at forbedre den generelle gennemsigtighed i fødevareforsyningskæden ved at udvikle en række værktøjer til overvågning af fødevarepriserne, men påpeger, at det ikke er nok at fokusere på overvågning af priserne i Europa. Det er i lige så høj grad nødvendigt at besidde reel viden om primær-, forarbejdnings- og detailledet. Kommissionen skal være opmærksom på, at en lang række fødevarevirksomheder i Europa er organiseret efter andelsprincippet. Det betyder, at det er producenterne selv, som bestemmer, hvorledes indtjeningen skal fordeles mellem producent og mejeri. Fødevarevirksomheder, som satser på varemærker/brands og en høj grad af forarbejdning, vil opnå en højere merindtjening på deres produkter og vil opleve et langsommere fald i priserne for deres produkter pga. forbrugernes præferencer. Det er ligeledes vigtigt at være bevidst om, at der vil være en forsinkelse i pristilpasningen i fødevareforsyningskæden, hvilket blandt andet skyldes, at der gøres brug af tidsbestemte kontrakter med en fastsat pris.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til mærkningsforslaget, at forslaget introducerer muligheden for, at medlemsstaterne fastsætter egne regler på en række områder. Landbrug & Fødevarer gjorde i forbindelse med høring over det forslag opmærksom på ”at der efter vores opfattelse er overladt for meget råderum til nationalstaterne (artikel 44 og andre) og balancen mellem national og EU-kompetence er ikke optimal.” Landbrug & Fødevarer undrer sig derfor over, at mærkningsrevisionen generelt ses som et initiativ til at fjerne og sætte en stopper for metoder, som opsplitter det indre marked. For så vidt angår revision af oprindelsesmærkningsordninger fastholder Landbrug & Fødevarer synspunktet om, at oprindelsesmærkning netop fører til et opdelt indre marked præget af nationale præferencer, hvorfor en sådan mærkning alene kan være frivillig. Spørgsmålet behandles såvel i kvalitetspolitikken som i det generelle mærkningsforslag, og vi ser gerne at status quo oprettholdes, således at oprindelse alene skal angives såfremt en undladelse af at give denne oplysning vil vildlede forbrugerne. For så vidt angår revision af EU’s kvalitetspolitik om beskyttede betegnelser ser Landbrug & Fødevarer gerne en forenkling og en mere smidig ansøgnings- og godkendelsesproces.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger vægt på, at eventuelle rådskonklusioner om den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne skal fokusere på rammevilkår og nødvendigheden af at få gennemført allerede vedtagne EU-målsætninger, herunder forenkling og harmonisering af EU-regulering, idet erhvervets rolle og ansvar ligeledes bør være i fokus. Regeringen lægger stor vægt på, at der indgås en global frihandelsaftale i WTO. Regeringen lægger, i forhold til den fælles landbrugspolitik og Europa-2020-strategien, særlig vægt på at fremme grøn vækst blandt andet med fokus på forskning, udvikling og innovation samt håndteringen af nye udfordringer for europæisk landbrug for eksempel i forhold til klima, vand, biodiversitet og miljø. Regeringen lægger stor vægt på, at man ikke præjudicerer de kommende forhandlinger om udformningen af den fælles landbrugspolitik (og de finansielle perspektiver) for perioden 2014 til 2020, herunder omfanget af markedsregulerende foranstaltninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til en vedtagelse af rådskonklusioner om den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne. Drøftelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010 viste, at der var bred opbakning til den europæiske model for landbrugs- og fødevarereproduktion. Der var generelt opbakning til at fremme de højere europæiske standarder i de relevante internationale organisationer. En stor gruppe medlemsstater ønskede at styrke anvendelsen af geografiske betegnelser, oprindelsesmærkning og salgsfremme. Enkelte medlemsstater forbandt høje EU-standarder med fortsat landbrugsstøtte. Andre medlemsstater fremhævede behovet for at styrke konkurrenceevnen gennem bedre rammebetingelser som for eksempel forenkling og innovation.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. maj 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010, jf. samlenotat oversendt den 4. maj 2010.

Formandskonklusioner om fødevarerforsyningskæden har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. marts 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010, jf. samlenotat oversendt den 18. marts 2010.

Arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. september 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009, jf. samlenotat oversendt den 25. august 2009.

Rådskonklusioner om import af fødevarer har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008, jf. samlenotat oversendt den 4. december 2008.